

העולם הזה

המבצע שהציל את

צינור הנפט

שנה 20
מס' 1019
כ"ג ניסן תשי"ז
24.4.1957
המחיר 450 פ"ר

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, 1927 [26785, ת. ד. 136. מען למברקים: "עולמפרט". המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס משה שחם בע"מ, ת"א, סל. 62239, ההפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב. המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:

אורי אבנרי

ראש המערכת:

שלום כחו

עורכיהם:

רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב: עורך תבנית:

סילבי קשת: אהרון צור

כתב בכיר: שלום המערכת:

אלי תבור: אריה קרו

חברי המערכת:

ישראל ביבר, ניצח בבי, שייט גלור, גילי גלילי, רוברט הורוביץ, רותי ורד, רוגני ווהר, אברהם חרמון, אוסקר סאנדר, מלכס ססיס, אביבה ססו, עמוס קינן, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

לראות יומן מקומי גדוש צילומי תעמולה, סרטי פרסומת ותמונות אור של סירוס. חצי שעה של מריסת עצבים — ועוד בתשלום.

לאחרונה סיגלו לעצמם בעלי בתי הקולנוע מנהג נוסף. מכיוון מסדרי העבודה של הסדרנים קדושים יותר מנוחיות הקהל, נקבע משך כל הצגת קולנוע לשעתיים בדיוק. לתוך מיטת סדום זו מוכנס כל סרט. הסרט ארוך מדי? מקצצים!

וכך מקבל האורח שבא לראות יצירה קולנועית אמנותית מושלמת, קטעים מקרצצים שלעיתים קרובות פוגמים בכל תענוג ראיית הסרט. זה כאילו הודיע משהו שהוא מציג את תמונת המונה לילה וניגש להציג רק את שפתיה וחיוכה, מפני שאלה הדברים האופייניים לה והשאר, לדעתו של אותו איש, אינו חיוני.

זכורה עדיין הסערה שקמה לאחר הקיצור צים בסרטים כמו ברנשים וחתיכות וגירוב בכל המקרים הקימה העתונות קול צעקה, ועוררה דעת קהל. אולם זה לא איכפת היה לבעלי בתי הקולנוע. הם פשוט המשיכו לקצץ בסרטים, ובלבד שלא לקצץ בסרטי הפרסומת או להוסיף לשכר הסדרנים. כאשר הועלה לפני שבועות מספר בקולנוע אלגנטי בתל-אביב הסרט המוסיקלי המבוסס על מחזה מוסיקלי של רובינסון והמרשטיין, המלך ואני שוב לא היה זה הסרט השלם. מההתקן המקורי הסרט כמעט כל השירים והנעימות, הגורמים לסרט זה שיקרא סרט מוסיקלי. שירים מפורסמים כמו הפכו לשלאגרים בכל רחבי העולם, כמו שירי של מלך, שורק אני נעימה עליה, דבר מה נפלא, ונשיקות בין צללים, נעלמו ממנו כליל. מתוך זמן הצגת הסרט קוצצו כ-20 דקות.

כדי לשים קץ להפקרות זו החליטה מערכת העולם הזה לעמוד על זכויותיה האזרחיות ולהגן עליהן במסגרת החוק. השבוע הגיש אלי תבור, עורך מדור הקולנוע שלנו, באמצעות עורך-הדין יצחק בראון, תביעה אזרחית נגד מר ירוחם ורדימון, בעל קולנוע אלגנטי, על כי הציג סרט מקוצץ, בעוד שכריו הפרסומות, שלו, שהודיע כי יוצג הסרט, לא הוזכרו את קניי הכרטיסים כי קיצצו קטעים ממנו. כתב התביעה תובע מבעל הקולנוע להחזיר את דמי הכרטיסים או להציג בפני כתב העולם הזה את הסרט במלואו, כפי שהובטח במודעות. אני מקוה שמשפט-לדוגמה זה יניע את בעלי הקולנוע בארץ להבין כי הקהל המשלם של את כספו לי קופותיהם ראשי לתבוע את מלוא תמורתו.

אורי אבנרי

מכתבים

כמעט באותו יום עצמו קראתי את ה"ח"י כנס מפא"י בקשר לפלחמה בתנועת החירות ואת רשימתו של העורך. כל קורא בלתי משולח משובע כי העולם הזה נרתם למאבק של מפא"י נגד תנועת החירות. ד"ר ב. חלקוביץ, תל-אביב

האם תנועת החירות קיפחה אתכם בהקצבת כספי הסכנות. שלפעת הפכת את עורכת ואחם שופכים מדי שבוע קיתונות של נירופים על תנועה שראיתם בה עד כה את האלטרנטיבה למשטר הקיים?

דינאל דינאלי, ירושלים

עם כל התופעות השליליות שבביא משטר החלוקה של כספי המנכית היהודית המאיר

חרת, עם כל כלכלת השנור, השחיתות והמעילות, הרי העובדה הפשוטה היא שבי כספים אלה עולים ונקלטים בסדינה מאות אלפי עולים חדשים, ועובדה זו ריה כרי להצדיק את קיום שיטת השנור עד שאי אפשר יהיה עוד לקלום יהודים כסדינה. צ. ל. יגור

זעקות הפצועים

הפצועים כן ועקו (העולם הזה 1018) — היוזע כל העם? בבלי להכנס לבניה הכאובה של נפנפי הנאצים אני רוצה להפנות בטה שאלות הנוגעות בצפור נפשה של הרמטק ריה. הראשונה פוגמת לשר המסמרה: האם המספר על דש בנדרו של שומר נוער רק לעיסור בהופעות הניגיות? לדעת מי שמתנגד לתוקף רמזי-שומר, מועל באומס חוקי. מלכר זאת האם כללי הרמטקסיה בארץ מתירים רק הפגנות הודרות עם השלטון?

א. ב. נוה-שאנן

שוב הוכחתם שאתם עומדים בצד הלוחמים לצדק, אף אם אינו תמיד הצד החוקי. יהושע גרין, בתים

הודעתי למספר רישותו של ד"ר לנדאו מהנכים נפנפי הנאצים לותר על סכום הפיי צויים המגיע להם. מדוע אין המדינה מודת על מכוניות הפאר ומצרכי המותרות השונים הנקנים בכספי השילוסים, שנעדרו למסרות אחרות?

אליהו שלם, ירושלים

גואר הארמיה

אינני מבין מדוע קובל אלפרד באשי (העולם הזה 1017) על גורלו הקשה. איך שלא יהיה מצבו טוב יותר מסמצם של עולים רבים שעלו בומנו לארץ ושעסקו כעניים חלוציים יותר ממנו.

גרשון בניה, פתח-תקוה

ספרו של אלפרד באשי הוא דוגמא היה כיצד מחניקה רפדינה כל יומה הפשית ואינה נותנת להון פורה לבנות וליצור במדינה

ש. זק, תל-אביב

כאחד שהכיר את אלפרד באשי, עלי לציין כי כמה דברים ברישיתכם ערולים ליצור רושם מוטעה בקשר לעסקיו ולדרך שינוגו.

בכתבתכם קיפחתם קשות את צוערי ד"נדר"ע. לא הוכרתם אותם כמלה ולא כר סמחם אף תמונה שלהם. לרעתי היה מבעל של הנדר"עים ראוי לתשומת לב יותר מכל שאר פבוצות העצרה.

דינה שטאל, תל-אביב

ציד מכשפות

אני נגר, שבין תקופה של חוסר עבודה אחת לשניה, עובד במוסד לאומי. בראשון לחודש זה כבלתי פטורים עם עוד שמונה פועלים, כולם הוחזרו בינתיים לעבודה, רק לא אני. פניתי למזכיר הלשכה ברחובות ואני יצא המרצע מן השק. הוא צעק: "מוסרת מסיבות בטחוניות, אתה קומוניסט!" התברר לי שנפגתי קרבו לציד מכשפות. אינני כלל סאורנו במפלגה הקומוניסטית. כל האשמות שאני מסוכן מבחינה בטחונית בשקר. ההוכחה לכך היא שבאותו יום בו טיבילתי את צו המיטורים קיבלתי גם צו הליצבות לשירות מילואים. אני מונה לדעת הקהל ולשר הבטחון לעצור את השתוללותם של מוכרי מועצת פועלי רחובות ולסנוע ציר מכשפות העלול להסיט אסון על הארץ הפים כמפע.

ישראל לאופר, רחובות

רק היום הגיע לידי עתונכם בו הנכם מפרסמים על פיסורי הפועלים מבתי הזקוק בללל היותם חשודים בקומוניזם (העולם הזה 1015). כמה זמן יהיה דרוש למדינת ישראל כדי להתמכך מתהליך שארצות הברית המינית כבר התמככה ממנו לפני שנתיים? אורחי המדינה יעברו על סדר היום על מעשה שכזה, תהיה זו הכשרת הפרסע לדיקטטורה.

שמואל קסלן, לונדון

יתכן באמת שהסמטורים היו מסוכנים לבטחון המדינה. אם כן, מדוע לא הובאו למשפטם בפני בתי-דין? שיפוטם הלכה למעשה? ובכלל — אם כל חבר המפלגה הקומוניסטית נחשב לבלתי-מתייחס מבחינה בטחונית, מדוע לא יכריזו על המפלגה כי אירגון בלתי-חוקי וכל הקשור בו צפוי לעונשים שונים?

דוד הרטר, חיפה

שירים מפאריז

שירה של הקוראה שושנה ג. מחיפה (העו' לש הזה 1016) הוא יפה, אסון על ולעניו.

אלפרד באשי (שמאל) כמייצג בלוקים.

אולם הברת שושנה, הן לא די בכך שנתאים שירותינו להלך הרוח. אינני מסכים איתך ש"עם ישראל לא ידע אהוב לא דע, גם לא את ידענו גם ידענו רעות ואחרות מהי, הצרה היא שלעיתים אנו שוכחים כי גם מעבר לנבול נמצאים אנשים החושבים ואור הבנים כפוננו. אני מצרף בזה שיר, שאף הוא כשלי לא נכתב לאחר הנסיגה, אבל בטוחני שיימצאו עוד אנשים בארץ שהרגישו כפוננו. דם! שוב פעם קרבו שוב הרם, חללים, צבאסחזי מחקדם, עוד נצחון ושוב נלחם ש"ש.

בחרות מתלהבות: הירד, הסות לאויבים ולב אנוש וועק: עצרו חרלו מפעשי נדאל. עצרו אחי, שובו אחור, חדלו לכם מגול וכובש וקום העם לצעיריו כדי ליצור ולא כדי בועם להרוס. לא כך נשים חזון דורות בדרך הקירום אכן נפלה ציוו כאש, אך לא ברם תמוסו יחודה רה, פאריז

כפר קאסם זוטא

רשימתכם כפר קאסם זוטא (העולם הזה 1017) הדחימתני על ראייתם להחקיף את "על המשמר" כמכשול. כמכשול את חסיפת הצעיר הערבי סקבין יקום? הנכון הוא של המשמר פירסם ב-4.4 כל פרטי המסקרה. גם המשמר נגר ח"כ סמ"ח חנו רובין אין לה כל שחר. ח"כ רובין הגיש תלונה רשמית על המסקרה ותבע העשש החיילים שהשתתפו במכשול.

אליעזר בוכנני, חיפה

אמנם על המשמר פירסם את המסקרה ב-4.57 יוני מיום 4.57. אולם הפרשה אירעה שבו עיים קודם לכן, ובמשך השבועיים בהם היה ידוע לעתון על המקרה הוא נמנע מלהגיב עליו.

במיוחד הייתי רוצה לציין שאלפרד באשי התחיל את עבודתו בארץ בינוע בפנים. חושים רבים עמל בבית מלאכה ללכנים ולבלוקים, שהוא נתן לו הדחיפה והאפשרות לעסוק נאולת הקרקעות בארץ.

ס. עזרא, תל-אביב

על ראשית דרכו של באשי בארץ — ראה תמונה.

יבנת עז כד מיד

כאורה שהשתתף בצערה (העולם הזה 1018) ברצוני להעיר כי שוב סולף רעיון הצערה. אם בשנה שעברה היה זה רצח בכבישים, הפכה הצערה להיות השנה הס"ח בכבישים. הצערה עזיבה להיות נחלת האזרחים והנוער, לא קשר לצבא. מלכר זאת נצמרת בשעת צעירתי לקבוצת סיירי גולני. קבוצה זו לא נפלה מאה אחת מקבוצות הנ"ל בצעירותה היפה ולא זכיתי לראותה מדורגת באחד המקומות הראשונים. ואילו קבוצת הצנחנים, שלכל הודות נפלה בצעירי דתה מקבוצה זו, השיגה מקום רביעי. אבקשכם לפרסם כיצד דורגו סיירי גולני. יעקב הרצל, טבריה

קבוצת סיירי חסיבת גולני דורגו במקום השמיני.

אני סבור שקוראים ירצו בטח לדעת מה אירע עם אותה בת מכפר מולדת שלא רצתה בנים. אני שולח לכם את סוף השיר:

זה היה בצעירתי, באומסכם של שעה שתיים, הוא היה יפה עיניים, עלם המדורת, בהרית, באותו ליל, היא וחלה בין נדרות חיל, ומאו אותה בת חיל, בו רוצה בנים.

גד מסל, צה"ל

זרע נבילה

והי עזת כינוסיהעיון. לפני שבועיים התקיים בירושלים כינוס לחקר התנ"ך, השבוע נערך כולל-אביב כינוס לחקר ההיסטוריה.

ישנה חשיבות אדירה לתמונת ההיסטוריה, כפי שהיא מצטיירת לעיני הילד בגיל רך. הוא מזהה את עצמו עם גיבורי האתמול, ובתת-הכרתו הוא רואה את מציאות ההתנהגות בעיניהם. ואם מצוירים גיבורים אלה בידי גאונים כמו כותבי התנ"ך, הרי הישפעה אדירה מי כמה.

יתכן כי בשנה זו, אחרי פרשת כפרקאסם ופרשות דומות שהתפרסמו פחות, היו חוקרי התנ"ך, הארכיאולוגים והמחנכים מיטיבים לעשות אילו הקרישו הטעם את תשומת-לבם לצד זה של המטבע: השפעתו של לימוד התנ"ך על עיצוב דמותו של הדור הצעיר.

כי התנ"ך דומה לנוף מקסים, בו שוכנים זה בצד זה פסגות של מוסר אנושי, אשר מרומיהן חבוים בערפל שמימי, וגאיות של תפיסות פראיות, שמעמקיהן שרוים בחשיכה של תקופות-קדם. מי שמנחיל יצירה זו לנוער, מקבל על עצמו אחריות עצומה.

★ ★ ★

הנער הישראלי הוא בן 10 כאשר הוא לומד את פרק ט"ו של ספר שמואל א'. פרק זה מתאר את מלחמתו של שאול המלך בשבט עמלק, ששוטט בדרום הנגב ובחצי-האי סיני.

לדברי עורך הספר, באה פקודת-המכיצע כפי הנביא שמואל: "ועתה לך והכיתה את עמלק, והחרמתם את כל אשר לו, ולא תחמול עליו, והמתה מאיש ועד אשה, מעולל ועד יונק, משור ועד שח, מגמל ועד חמור." שאול, איש-מלחמה מקצועי, לא מילא אחרי פקודה זו. "והחמול שאול והעם על אגג, ועל מיטב הצאן והבקר והמשנים ועל הכרים ועל כל הטוב." ואו בא המיפגש הדרמטי, הבלתי-נשכח, בין איש-הדת לבין איש-הצבא: "וישכם שמואל לקראת שאול בבוקר... ויאמר שמואל אל שאול: לא אשוב עמך, כי מאסתה את דבר אדוני, וימי אדוני מהיות מלך על ישראל..."

שמואל ביצע את המעשה בעצמו. "ויאמר שמואל: הנישו אלי את אגג, מלך עמלק, וילך אליו אגג מעדנות, ויאמר אגג: אכן, מר המוות. ויאמר שמואל: כאשר שיכלה נשים חרבך, כן תישכל מנשים אמת. וישסף שמואל את אגג לפני אדוני בגלגל."

לפי תפיסה מודרנית, זהו פשעי מלחמה. אגג מלך עמלק היה שבוי מלחמה, והמנצח היה מצווה עליו שלומו. בעד מעשים דומים נתלו אנשים בני-רנבה.

באותו פרק מופיע הפסוק, שהפך לסיסמה לאומית: "נצח ישראל לא ישקר." הנער בן ה-10 הקורא אותו, והרואה לנגד עיניו את התאור המצוייר בידי הסופר הגאון בצבעים כה ברורים ומאירים, לומד כי אלוהי ישראל ציחה להרוג שבוי ולהשמיד עם שלם, וכי פקודה זו היתה חשובה עד כדי כך שבגלל הפרתה סולקה משפחת-מלכות מגדולתה.

יתר על כן, התנ"ך בעצמו טוען כי המן הרשע היה צאצאו של אגג, ובא התלמוד ואומר כי אילו הרג שאול את אגג לא היו צריכים מרדכי ואסתר להיאבק עם המן.

★ ★ ★

עשה'זוועה זה אינו יחיד במינו. התנ"ך ספר מלכים מספר על תחרות ימינו אליהו לבין נביאי הבעל: "ויאמר תיפשו את נביאי הבעל, איש מחמולתו ויתפשטו ויורידם אליהו וישחטם שם."

פרשה המכרעת לעיצוב השקפת הצעיר הישראלי היא, לדעתו, פרשת ענין, כפי שהיא מתוארת ב"התיאור הוא חד, קיצוני וחד-התאם לפקודת-מכיצע עליונה, ישראל את הירדן וכבשו במסע אחד את כל הארץ. פרט ל-

גבעונים הערמומיים, השמידו שבטי ישראל את כל עם הארץ, מנער ועד זקן. אם להאמין לכתוב, הרי היה פה "גנוסיד" — השמדת עמים במובן האמנה הבינלאומית לביעור פשעי-מלחמה.

לתיאור הזה ישנו השפעה עצומה על רוח האומה. הוא מצייר בצורה שאינה משיארה מקום לויכוח את השלבים הראשונים של התנחלות העם במולדתו, וקובע במפורש את היחס הנכון, המקודש, לעמים שכנים. אין זה מקרה שראשי-ממשלת ישראל הוא חסיד נלהב של יהושע בן-נון, ושהוא חושב את עצמו בגלוי לממשיך דרכם של יהושע,

הניתן בספר יהושע, מופרך מיסודו, ובא לשרת את הצרכים התעמולתיים של מפלגת מסויימת בתיקופה מאוחרת הרבה יותר.

התנ"ך אינו ספר היסטורי, במובן החדוש של המושג. יש בו חומר רב המשמש חומר גלם להיסטוריון. אולם מגמת כותביו לא היתה למסור את העובדות כפי שהיו, על סמך מחקר אובייקטיבי.

ספרי התנ"ך נערכו ברובם בתקופת הבית השני, בשעת מלחמת-מפלגות חריפה. עוררי כיהם השתייכו למפלגת הפרושים. הם הטיעו את השקפת מפלגתם על הכתוב. באותה תקופה היה נטוש המאבק בין ה-

"ויאמר שמואל הגישו אלי את אגג מלך עמלק..."

פרושים, שראו את עצמם כממשיכי הנביאים, לבין הצדוקים ואנשי חצר המלך, שהיו יורשי המלכים והכהנים של הבית הראשון. מטרת כותבי התנ"ך היתה להוכיח כי כבר בימי בית ראשון ולפניו קיבלו המלכים את מרות הנביאים. מכאן התיאור של פרשת אגג, המעמיד את שמואל מעל לשאול — בניגוד לדעתם של רוב המדענים החדושים.

מטרת כותב ספר יהושע היתה להוכיח את הטוהר הגזעי והדתי של עם ישראל, שבא כנוף אחד ממזרחים, עבר כנוף אחד את המדבר, קיבל שם באופן מגובש וטופי את הדת היהודית (כפי שנראתה בימי ה' פרושים עצמם) וכבש בתנופה אחת את הארץ, תוך כדי השמדת כל בניה.

זהו תיאור רכירושם, כתוב בידי גאונים. אולם אין הוא זהה עם דעתם של כמעט כל המומחים הריצניים, המבססים את השקפתם

על ביקורת המקרא, הארכיאולוגי יה והפאליאוגרפיה.

★ ★ ★

התיאור המדעי של התנחלות ישראל בארץ כנען שונה מאד. הוא גם הרבה יותר משכנע. יש לו חשיבות עצומה לגבי הוכיח על עתיד מדינת-ישראל.

בני ישראל המקוריים היו שבטים גודדים, שהתנחלו באזורי-הספר של מצרים, בימי שלטונם של המלכים השמיים ("ההיקסוסים") בארץ היאור. אחרי שגורשו מלכים אלה עלידי המצרים, גויסו הישראלים לעבודות פרך שונות, התמרדו והיגרו בהנהגת משה בן-עמרם, ישראלי שחונך בחצר פרעה.

אחרי חציית ים-סוף (שאינו הים שאנו מכירים אותו כיום בשם זה, אלא מפרץ סואץ או אחד האגמים בתעלת-סואץ הנוכחית) והפסקת הרדיפה של יחידה ממשמרי הגבול המצרי, כינס משה את אנשיו ליד אחד מהרי סיני, הסביר להם את יסודות הדת החדשה, שבראשה עמד מי שהיה עד אז אל מקומי של אותו הר. אולם הוא לא נתן להם את עשרת הדיברות, שנולדו רק כעבור כמה מאות שנים, בתקופה של התפתחות מוסרית מתקדמת יותר.

בסיני הצטרפו לבני ישראל שבטים מקומיים נוספים. כל המחנה הזה התקרב לארץ כנען, אולם הוא לא יכול היה להתמודד בשדה הפתוח עם מלכי הערים הכנעניות, שעלו עליו ברמה הטכנית והתרבותית.

לא היה שום כיבוש. בני-ישראל הסתננו לארץ בהדרגה, בתהליך ארוך וממושך. הם הסתננו לאזור רים ההרריים הקשים, שהיו נוחים להתבצרות, אולם לא הצליחו לי השתלט על הערים העשירות והחזקות. התאור המפורט והנכון שרד כפרק הראשון של ספר יהושע.

מצב זה נמשך כמה מאות שנים — תקופת השופטים. בהדרגה התמזגו הכנענים וישראלים לעם אחד. הכנענים עברו מזמן את שיא פריחתם התרבותית, והם תרמו לעם המאוחד את הספרות, האמנות, הטכניקה והתרבות. אולם הם לא יכלו לעמוד בפני הלהט הדתי של אנשי המדבר, שהיה תרומתם של אלה ליצירה המשותפת.

זוהי התמונה האמיתית: החרב מילאה רק תפקיד קטן בהיווצרותו של עם ישראל. התהליך היה בעיקרו תהליך של שלום והשיתוף, בו התמזגו התכונות הטובות של אנשי-סיני ואנשי-כנען. היתה זאת קרקע הבחולין, בה נבט זרע המוסר החדש, שהציג מיד בהדרגה את האין המפואר של דת הנביאים, ממנו הסתעפו ברבות הימים הענפים של דת ישו ומוחמד — אילן שהוא אחד הנכסים המופלאים ביותר של האנושות.

★ ★ ★

אין ספק שישנם פה ושם מחנכים בבתי-הספר התיכוניים בארץ המעניינים לחנך את תלמידיהם ברוח אמת מדעית זו. אולם יש ספק אם חינוך זה, בגיל מאוחר, יכול לשרש מושגים ותפיסות שנוצרו בלב הילד בגיל הרבה יותר רך.

לכן חייבת מערכת החינוך לערוך תוכנית חדשה וברורה ללימוד התנ"ך בכיתות הנמוכות, אם עליידי השטות הסורקים בעלי הישפעה החינוכית השלילית ואם עליידי הסברתם. לפי התפיסה הראשונה, מתחנך הנער בעל כורחו לראות בערבים של היום את יורשי הכנענים והעמלקים של אז — עם שיש להשמיד אותו, כדי לרשת את ארץ מחו הנטושה.

לפי התפיסה השנייה, יתחנך הי נוער בהכרה מלאה לראות כי ערבים, כמו כנענים של אתמול, שותפים ליצירה לאומית מחודשת. הוא ילמד כי כיבושי המוסר וההאבחה חזקים מכיבושי החרב, וכי תרבות חדשה נולדת על ברכי ההשתלבות והצמיחה הדרגתית.

צה"ל לא יתערב בירדן. למרות הזהירות החוזרות ונישנות כי לא תשגב בחיבוק ידיים אם יחול כל שינוי במעמדה של ממלכת חירדן, לא תנקוט ישראל כל פעולה בשלבים הבאים של-המשבר הירדני.

לאחר שארצות-הברית תתיאש מנסיונה לשמור על מעמדו של המלך חוסיין באמצעות הלגיון, יוטל התפקיד על הצבא העיראקי. צבא זה יכנס לאיזור הבירה של ממלכת חירדן, כדי להבטיח את שלטונו של חוסיין מפני נסיונות הצבא הסורי להשתלט על הממלכה ולהדיח את המלך. במקרה זה יפזר חוסיין את בית הנבחרים הירדני וישלום באמצעות ממשלת מעבר שתמסור למרותו ולמרות המערב.

מיצרי טיראן ישארו פתוחים לעת עתה. לעומת זאת לא יגיעו עוד אניות תחת דגל אמריקאי, מאחר שהשינגטון נרתעת מפני רוגז הערבים.

תצומצם העליה מצפון אפריקה. בצמרת הסוכנות ובמוסדותיה הכספיים הולכת ופוגענת הדעה כי העליה מאירופה קודמת לזו של יהודי צפון אפריקה. לפי תוכניות אלה לא יועלו עוד השנה יהודים מצפון אפריקה וכל כספי העליה יוקדשו למימון קליטת עולים שיבואו בעיקר מאירופה.

החלטה זו עלולה לגרום אחריה הפגנות פוערות מצד עולי צפון אפריקה בישראל, שידרשו מהמוסדות שלא להפקיר את אחיהם לתנודות התדאיות הצפויות בארצות אלה.

יוטל מס קליטה מיוחד. הצימצום בעליה לא יפתרו את כל הקשיים הכספיים של מוסדות הקליטה. המס יהיה מס כללי חד-פעמי, שייגבה יחד עם מס ההכנסה.

הרב הראשי אייזיק הלוי הרצוג יפרוש מתפקידו. יהיה זה מקרה ראשון בתולדות הרבנות הישראלית שרב יוצא לפנסיה מרצונו הוא ומפנה את מקומו ליורש בחייו. מועמד לתפקיד הדתי הרם: פרופסור יוסף דב הלוי סולובייצקי, רב אמריקאי מבוסס.

יתכן כי בהודמנות זו תחול מהפכה בסדרי הרבנות הראשית של מדינת ישראל. הרב הראשי יצחק נסים טוען כי הגיע הזמן לבטל את הרבנות הראשית הכפולה.

חמורכת מרב ראשי ספרדי ורב ראשי אשכנזי, ולהנהיג במקומה שיטה של רבנות ראשית אחידה. לפי דרישה זו יכהנו בחליפין רב ספרדי ורב אשכנזי ולא ימונה יורש לרב הרצוג. רק לאחר פרישתו של הרב נסים, ימונה רב ראשי אשכנזי לכל עת ישראל.

לא פחות מפעולה עלולה להיות פרישת מינויים של כמה שופטים חדשים לבית-המשפט העליון. כבר עתה קיימת תסיסה בחוגי השופטים המחזיקים בארץ, ומספר המורעמים גדול בהרבה ממספר המקומות הפנויים.

מפת הבחירות לרשויות המקומיות תשתנה, אם תגשים מפא"י את תוכניתה להקים את השיכונים החדשים מתוך התחשבות בצרכיה לקראת הבחירות הבאות. השיכונים החדשים לא יוקמו במקומות בעלי רוב מפאיי מגובש, אלא במקומות בהם כוחה של מפא"י אינו בטוח, מתוך חשבוני כי המשתכנים החדשים יהיו בסיס איתן יותר.

לבני המיעוטים: היכנונו ליעוד גביית מס ההכנסה. האוצר קבע כי בני המיעוטים משלמים בממוצע רק 200 ל"י מס הכנסה לשנה, טכום הנפול מן הממוצע הארצי הכללי, מבקש לתקן מצב זה.

אזניה מסוג חדש תתווסף לצי הישראלי, אם תחליט חברת ציים לרכוש מכלית מיוחדת שתוביל מים תפוזים בתפוזות מירדן לאירופה. **שוק מניות הערך הזרות יקום לתחיה בישראל,** אחרי שנתם עליו הגולל לפני כמה שנים, כשהופעו המניות הזרות שהיו בידי אנחני ישראל. סיבת החידוש: אדחיים המקבילים פיצויים מנגרסניה יורשו להחליף ב-25% מן הסכום שיקבלו במניות זרות.

לנערות בעלות הופעה טובה וחוש הרפתקני: אל-על עומד לפתוח בשני קורסים נוספים לדיילות-אוויר.

הכנקים הקטנים נתונים בצרה. חוק הריבית החדש, המצמצם בהרבה את הריבית שנובחה עד כה בבנקים, מביא לגרעונות גם בבנקים הבינוניים ובסניפי-הבנקים.

מסע חדש להגדלת השכר מתפתח בהסוואה של דרישה לדמי-נסיעה. דמי-הנסיעה יכולים להגיע לגובה של 7% מגובה השכר. הדרישה, שמקורה בחיפה, עשויה להתפשט בכל הארץ.

אם אתה מעוניין בשתי סדרות הכולים החדשים — בולי העצמאות ובולי יובל בצלאל, עליך להזדרז. יש לצפות לספרות גדולה במסמך זה, כי כבר עתה בידי הסוחרים הזמנות העולות פי שלוש על הכמות המודפסת.

אזהרה לכולאים: נתגלו חותמות מזויפות של אזור סיני, שנועדו לתת ערך מיוחד לכולים מימי מוצע-סיני. כרגע מוצף השוק בהוצאות פרטיות מימי המבצע.

בצורה רעה לאנשים שרכשו נכסים מרשות הפיתוח ולא שילמו את כל התמורה, הרשות תעביר עתה רשמית בטאבו את הנכסים שמכרה, אולם לגבי נכסים שמכרה לא שולם במלואו, תדרוש הרשות הערכה חדשה שתעלה בהרבה את המחיר שהוסכם עליה.

העם

ישראל או ארץ-ישראל?

הארץ רגעה. ההמונים שטיילו בכבישים, בימים האחרונים של פסח, חידשו את מגעם עם גוף הגליל והנגב, שאבו כוח חדש ל"מראה משקים משגשגים וערים הומות. ה"ידיעות הראשונות (המוקדמות) על שאיבת הנפט מאילת לבאר-שבע הוסיפו לשמחת החג. היה דומה כי בסיום השנה התשיעית לקיומה היתה לישראל כל הסיבה לשמח בחלקה.

אולם רוגע זה לא היה מוצדק במלואו. מסביב למדינה רעדה שוב אדמת המרחב. ממלכת חירדן — האשה החולה של העולם השמי — שוב כרעה בחבלי גסיסה. לגבי רוב אזרחי ישראל, שביקשו מעט שקט אחרי מבצע סיני, נהיה זה רק מחזה משעשע, שלא נגע להם במשרין.

אולם אנשים פחות אדישים ידעו כי משהו גורלי קורה בירדן. על כף המאזניים לא היתה מונחת רק הדוקטרינה של הנשיא ה"אמריקאי, שביקש לכבוש את ירדן, כפי ש"כבש את עיראק, סעודיה והלבנון. על כפות המאזניים היה מונח גם עתידה של ישראל.

הערבים והדוקטרינה. השבוע, שעה שהגיע לשיאו נסיון האמריקאים להשלים בירדן את דוקטרינת אייזנהואר, על ידי מהפכת חצר והחלפות נשיא תפקידים שונים, פירסם השבועון המצרי אל-מצאחר ציור זה, בו שואל הערבי את נשיא ארצות-הברית, הנראה נושף על להבות המרחב: "אתה נושף על להבות כדי לכבות או ללבת אותן?"

בימים האחרונים של השנה התשיעית של המדינה עמדה לפניה בצורה הממשית ב"יותר השאלה: מי אני?"

אל הירדן? גרמה לכך התפתחות ש"היתה בלתי-נמנעת, עם התקרב הטיכוי ה"ממשי כי צבאות ערביים זרים יפלו לירדן כדי להכריע סופית מי ישתלט עליה, נאלצה ממשלת ישראל לשאול את עצמה: מה תעשה במקרה זה.

התשובה הטבעית, העולה באופן אינס-סניקטיבי כמעט בלב כל ישראלי, היא: לגצל את שעת-הכוש כדי לצרף את המשולש והרי חברון למדינת-ישראל, אם עלידי סוף פוח פשוט ואם עלידי הקמת ממלכת פלש-תינאית ערבית, שתתקשר בקשרים בלתי-נתקים עם ישראל.

ארץ-ישראל היא חטיבה גיאוגרפית, כל-כלית וצבאית אחת. לא יתכן בטחון של אמת לישראל אם תהיה סולכרם שייכת ל"אחת משתי המעצמות הערכיות — עיראק או מצרים. לא תתכן התפתחות בריאה של המדינה, בטחון ארוך, ללא איחודה מחדש של ארץ-ישראל.

כל זה ברור לכל צעיר שגול בארץ, ש"רגליו דרכו בסמטאות חברון, שכם ויריחו. אולם הדבר נוגד לחלוטין את ההגיון הפנימי של עצם מהותה של מדינת ישראל, כפי שהיא נראית בעיני מנהיגיה.

לא אתמנעונו. בעיני מנהיגי העליה השנייה — וכל העולות שבאו אחריה —

אין טעם לישראל אלא כמדינה יהודית חד-לאומית, אחד מסגניס היהדות העולמית. אולם ברור לחלוטין כי ספוח ארץ-ישראל הערבית יכניס לישראל מיליון ערבים, מל"ציתם פליטים. אם יתגשם סיפוח זה מחר, יחיו במדינה חמשה ערבים בצדם של כל ששה יהודים. אפילו יגדל מספר היהודים כתוצאה מצליה מזורות, לא תהיה ישראל עוד מדינה יהודית חד-לאומית. היא תהיה מדינה דו-לאומית, עברית-ערבית, בעלת רוב ערבי.

לגבי מנהיגי המדינה, יהיה זה גורל מר כמעט כהשגת המדינה עצמה. לכן, אחרי שנוברר כי אין כל סיכוי כי המוני הערבים יברחו מן האזור הכבוש, כפי שעשו זאת בשנת תש"ח, ויתרה צמרת המדינה על כל שאיפה לאחד מחדש את ארץ-ישראל. היא השלימה עם קיומה של ישראל כמדינת-גישו, הדחוקה בין הים וההר, והחלטה בייבוא בלתי-פוסק בין נשק ממדינות זרות כדי להבטיח את עצם קיומה.

מאחר שהשלמה זו מתאימה, במקרה, גם לקו הגוכחי של השלטון האמריקאי, המנסה לעני ישראל בדולארי המענק (ראה להלן) היה זה פתרון אידיאלי המאחד את הטוב עם המועיל. הדולארים אינם אתנן זונה מתמכרת, כפי שמתלוננים יריבי הממשלה, כי רצון הממשלה מזוהה בשטח זה עם רצון האמריקאים.

קליפת הביצים. למראית עין, קיימת בישראל אופוזיציה גלויה וסמויה השוללת קו זה, והדורשת את כיבוש המשולש. אולם דרישה זו מבוססת במידה רבה על סיסמות סרק. כי גם דורשיה אינם מוכנים בשום פנים לשלם את המחיר — הפיכת המדינה היהודית למדינה שמית, נושאת רעיון ההש"חלבות. הם רוצים לאכול את החביתה מבלי לשבור את קליפת הביצים.

כתב השבוע במאמר מעמיק אחד הפרשנים הרציניים המעטים של העתונות היומית, מאמרי הארץ ד"ר חלטר ("פולס") גרוס: "מי יודע אם שילוב הרעיון הלאומי במצ"אזת הרב-לאומית של המורת התיכון אינו המזוהה המדינית הפוריה ביותר (הקיימת בישראל)? אך... אל לנו להשלות את עצ"מנו: העם היהודי היושב בציון במים אלה דבק ברובו המכריע באידיאל של מדינה חד-לאומית, ורק בדרך זו ניתן להבין כיצד הצליח ראש-הממשלה להעביר בכנסת ובדעת-הקהל את פינוי רצועת-עזה."

הקומץ הנבחר. עד כה היה רעיון האיחוד השמי נחלתו של קומץ נבחר, שהס-בירו מעל כמה במות נועזות מול ים של התנגדות. בהודותו כי זהו הרעיון המדיני הפורה ביותר הקיים בישראל, אישר פרשן הארץ זו הפעם הראשונה בעק"ס ששוב אין זה רעיונם של יחידים יוצאי-דופן, וכי ל"מעשה כבר החל התהליך העמוק של שינוי ערכים בלב העם הישראלי.

התהליך זה אינו יכול להיות שטחי או קצר. זוהי מהפכה רעיונית אדירה. ככל מהפכה אמיתית, היא תצטרך להתחולל בלבו של כל פרט. אולם עצם העובדה שהחלה — אחרי הזעזוע הגורא של הנטיה מעזה, בחום תשע שנים של קפאון רוחני ופוליטי — הוא הסימן המעודד ביותר לעתידה של ישראל.

מדיניות

המחר המשולש

במשך כמה שעות זימוזו השבוע החוטם הפוליטיים בירושלים. הידיעה שגרמה לזימ"זום היתה זו שה"דיעה כי מר טדי קולק ביקר, יחד עם מר אבא אבן, אצל שרי-החוק האמריקאי, מיסטר ג'ון פוסטר אדלס.

לגבי פרשנים שטחיים היתה המסקנה ברורה: קולק יתמנה לשגריר במקום אבן. מאחר שממילא ברור לכל כי קבוצת "היד השחורה" זוממת להפיל את אבן מכהנתו, נראה הדבר הגיוני.

אולם ביקורו של קולק אצל דאלס מסיבה הרבה יותר פרוזאית. קולק יללחוק ידיים, אלא לפשוט יד. כאן, בממשלת ישראל לעניני המענק סס קולק לושינגטון כדי לבוא השר האמריקאי על חידוש המע.

שלבי הפיתוי. במרוצת השבוע האמריקאים לסחוט מכל דולאר ליטית משולשת. במקום לתת תמורת שרות פוליטי אחד בלב-מתן המענק לשלושה שלבים.

● שלב ראשון — השכ

מלחמה אסורים

תן לו בשן החולה

אורי היה חובב בוקס. כמו שהוא היה שמו וארו, כך אהב לואות אנשים מתולתלים ושריריים חובטים זה בזה עד זוב דם. הוא לא התפלח אף פעם, ושילט תמיד בעד הכרטיס. ביחוד אהב את אלוף משקל נוצה ציימבי, בעל הסגנון האלגנטי הבלתי נשכח. "תן לו, ציימבי! תן לו בשן החולה!" היה צועק בהתלהבות. לאחר התחרות היה הולך הביתה, ואשתו היתה מסיחה בפניו נעל בית ישנה ושולחת אותו לש"טוף את הכלים, אבל מה זה חשוב. יום אחד דרך על ציימבי אוטו ומרח אותו על הכביש. אנשים טובים לקחו אותו לבית החולים ושם שכב שנה. אורי היה עצוב וחשב שהוא משתגע. לא היה למי לצעוק "תן לו בשן החולה!" לבסוף לא יכול היה להתאפק. הוא הלך לבקר בבית החולים. שם שכב ציימבי המהולל, עטוף כולו בגבס ופניו ידוקים. "תן לו בשן החולה!" זעק אורי. ציימבי הביט בו בעינים בוהות ונאנח. "תן לו! אתה שומע? בטלן! תן לו!" ציימבי לא שמע. הוא היה חולה מאד. אורי כעס על האליל החולה וזכר באשתו. בתאוות רצח התנפל על ציימבי וחבט בו בשן החולה. אחר חזר הביתה לשטוף כלים. הרופאים קבעו שציימבי מת כתוצאה מחוסר אידיאלים.

הכבש הנוראי

עדר כבשים שוטט לו בערבה. כל כבשה היתה גדולה כמו פיל, עם שיני פלדה חשופות ומבהיקות וצפרנים ממורטות. העדר שטט כסופת רעם. זאב בודד מזהרעב שנתקל בעדר הוכרע ארצה. הכבשים התנפלו עליו, תקעו בו את צפרניהן וישטעוהו כשעם הגדי. שני אריות ונמר אחד הפכו לקציצות. הכבשים המשיכו לשטוט בערבה, לחייהן אדומות מדם. עבר גם קיפוד אחד, נאנח ואמר: הידר, ימות המשיח הגיעו.

מתתיהו האחר. בינתיים הפך הסטור דנט העני, בן משפחה שהגרה מגליציה לעורך דין מצליח. אך מקצוע זה לא מצא חן בעיניו. בירנבוים הפך עסקן ציוני מוכיר לשכת ההסתדרות הציונית. עד שלפתע גילה גילוי שהיה חדש לגבינו, כמו לגבי כל הציונים: שארץ ישראל אינה ארץ ריקה מאדם, אלא מאוכלסת על ידי עם ערבי. לגבי בירנבוים, סוציאליסט ושומר-שלום, היה זה זעזוע עמוק. הוא הבין שהציונות מכרחה להוביל למלחמה, פנה לה עורף, התמסר לתנועת הבונד, שהיתה סוציאליסטית, אנטי-ציונית ודוגלת בשפה האידו-שית. גם שם לא האריך ימים. הוא הפך דתי קיצוני, השתתף בייסוד אגודת ישראל והיה לאידיאלוג הראשי של תנועה אנטי-ציונית קיצונית זו. הוא הניח תפילין, חנך את בניו ברוח דתית וקרא לעצמו "מתתיהו האחר". כאשר מת, לפני עשרים שנה בדיוק, בגרמניה הנאצית, כבר היתה הציונות האידו-אולוגיה הרשמית של העם החדש שקם בארץ-ישראל, וההסתדרות הציונית היתה מוסד בינלאומי בעל השפעה רבה אף (המשך בעמוד 8)

"ציונים" בוינה. כאשר הקים נתן בירנבוים, הסטודנט בן ה-20 במכללת וינה, את אגודת הסטודנטים הראשונה שרגלה ב"שיבת ציון", נתן לה את השם קדימה. כאשר הוצא בטאון, קרא לו שחרור-עצמי, תרגום שם ספרו של פינסקר אבטו-אמנטי פציה. אולם בירנבוים הבין כי רעיון חדש זקוק לשם חדש, קצר, קולע, בעל-כנפיים. כעבור עשר שנים, בשנת 1892, מצא בירנבוים סוף-סוף את אשר ביקשה נפשו. בלבו עלה השם ציון, שהיה בעיניו שם-גרדף לירושלים וסמל להתחדשות שהיתה צריכה להיות, לדעתו, פוליטית ודתית כאחת. הוא המציא את המונח "ציוניזם". באותם הימים חלם עתונאי וינאי בשם תיאודור הרצל בפעם הראשונה על מדינת יהודים. הרצל, תועמלן מובהק, נתפס מיד לשם החדש והמושך. בירנבוים הפך לאיש אמונו, נתבקש להרצות את ההרצאה על האידאולוגיה התרבותית של הציונות ב"קונגרס הציוני הראשון". לדעת המדענים, היתה ציון תחילת דק שם המצודה בחלק הדרומי של ההר המזרחי בירושלים ("וילכד דוד את מצודת ציון..."). שמואל ב' פרק ח', פסוק ז', במרוצת הזמן נקרא בשם זה כל ההר המזרחי, שהוא ה"הר המקדש", וכעבור זמן הפכה ציון שם גרדף לירושלים כולה.

הקאטוליי הקפיד על חוקי הכשרות לפסח. מפא"י ביקשה בשקט את שותפיה הדתיים להעלות את הענין במוסדות הציוניים. ש"הרי חילול הפסח בפרהסיא מוכר להוסיף להכנסות המגביה בחוגים הדתיים באמריקה. אולם גם לשותפים הדתיים לא היה חשק כה עז לריב עם גולדמן, בעל הקוסה הצירי-נית. הם מצאו את עצמם בין מטיש הקורש לבין סדן הוולאריים. על כן סברו כי במקרה זה מן החוכמה הוא לנהוג כבן מההגדה, זה שאינו יודע לשאול.

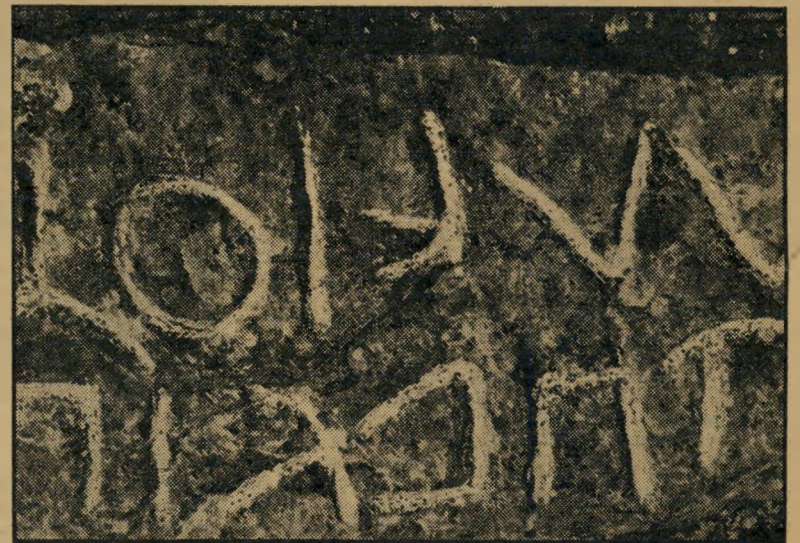
עתיקות תחום השגת

שאל שרון, רועה קיבוץ נחשון שבאזור לטרון, רגיל בפעילות רוחנית בחייתו בשדה, כגון קריאה מעמיקה בספרים רציניים. כשהוא מסיים את הספר, רגיל הוא להתפנות ל"חקירה ארכיאולוגית". שעה שהבקר מלחץ את העשב למרגלות תל גזר המפורסם, מספיק הרועה לגלות שבר חרס, מטבע יהודי עתיק, פסלון עש תורת או מנורת שמן, המתחפשים לרשימת המוצגים במוזיאון של הקיבוץ. **בעקבות הנזירים.** השבוע, שעה ש"רעה את עדרו, נפלה בחלקו של שאל שרון הצבר תגלית העולה על כל התגליות שהתגלו באזור. היה זה כשקרני השמש נפלו על כתובת החקוקה בסלע אפור. הכתובת היתה מכתבת מאותיות יוניות, שמתחתן חקוקה כתובת עברית קדומה, אותה פיענח שאל מיד: "תחום גזר". חיש מהר פסטה הידיעה על התגלית בין חובבי הארכיאולוגיה של הקיבוץ. הם מיהרו למקום ופענחו את הכתובת היוונית כי "אלקיון". אורי מחשבה קצרה פוענח גם פשר הכתובת: כתבת עברית המסמנת את תחום השבת של גזר החשמונאית. השם אלקיון הוא כנראה שם מושל העיר. לאחר עיון בספרים התברר כי כתובת דומה התגלתה לפני כמאה שנה על ידי חוקר צרפתי, ולפיה נקבע כמדויק מקומה של גזר העתקה. כתובת זו נלקחה על ידי השלי-טונות התורכים לקושטא. כעבור זמן קצר התברר כי בשנת 1900 טיילו שני נזירים דומיניקניים בסביבות התל, מצאו שם שתי כתובות. כשבאו אחרי כמה שנים למקום לא מצאו אותן עוד. תגליתו

ישנם סיכויים למתן (או לחידוש) המענק — תמורת שירות פוליטי ראשון. • **שלב שני** — הבטחה מסודרת למתן המענק. תמורת שירות מאמץ שני. • **שלב שלישי** — התחלת תשלום המענק בפועל, תמורת שירות פוליטי שלישי. בדי אמינים, ניתן כל שלב לחלוקת ביניים, עד אין סוף. **מחיר הסיפוק.** בדרך זו קנו האמריקאים את נסיגת ישראל מסיני, מעזה ור-משהר אל-שייך — הכל מבלי להוציא עדיין אפילו דולאר אחד. השבוע מגיע השלב השלישי. בעוד שקודק החל בשיתות על התשלום וממשי, דרוש האמריקאים את ה"מחיר האחרון": אי-התערבות ישראל במקרה של מלחמת צבאות ערב לירדן וחלוקת זר-ממלכה ההאשמית. לצורך אותה מטרה נערך בישראל מחזה, שגאה כהצגה מחודשת של טרגיקומדיה גדושה. בסוף שנת 1948 ביקר השגריר ה"אמריקאי אצל שרת.החץ שרת כדי לדרוש את נסיגת צה"ל מאל-עריש. כאשר לא בא על סיפוקו המלא, הזמין השגריר את מכוני-יתו, נסע למקום חופשתו של דוד בן-גוריון (או בטבריה) והגיש לו את אותו האולטי-מטום. הוא בא על סיפוקו. השבוע ביקר השגריר האמריקאי, אדוארד לאוסון, אצל שרת-החץ גולדה מאיר, כדי לדרוש ממנה באופן אולטימטיבי שישראל לא תתערב בירדן. כאשר לא היה בטוח ב"תוצאות, הזמין את מכוני-יתו, נסע למקום חופשתו של דוד בן-גוריון, אי-שם בישראל. הוא הגיש לו את אותו האולטימטום. הוא בא על סיפוקו. אחרי שנקבע העקרון, נשאר לקולק רק לקבוע את המחיר ואת תנאי התשלום.

ציונות סעודת הבישוק

אם ישנו אדם המסוגל להרגיז את דוד בן-גוריון ואת קבוצת אברכי-המשי שלו, הרי זה ד"ר נחום גולדמן. כי גולדמן לא זו בלבד שהוא משמיע בפרהסיא דברי-כפירה נגד תורת-הקודש של ביג"י (העלם הזה 1015), אלא שהוא עושה גם מעשים פוליטיים עצמאיים. בחוגי ביג"י, עצמאות אישית גרו-עה מבגידה. השבוע הוסיף גולדמן חטא על פשע. בהאשון של חול-המועד של פסח יצא לנ-

הכתובת העתיקה "תחם גזר" (שורה תחתונה) בעקבות שני כמרים

של שאל לא היתה אלא גילוי מחודש של תגלית הנזירים. ההוכחה: למחרת נמצאה ה"כתובת השניה, המכילה רק את שמו של אלקיון.

היסטוריה האיש שדיבר ציונות

אין זה דבר מוזר שכל העתונים הציוניים במדינה מתעלמים מיום השנה למותו של עסקן יהודי, בעוד ששני עתוני אגודת ישראל (המודיע ושערים) מקדישים לו עמ"ד שלמים. הדבר הופך למוזר רק כאשר המדובר באיש שהמציא את המלה "ציונות", והיכול על-כן להיחשב בצדק לציוני הראשון בעולם. • המייצג את הכנסית הקאטולית-יוונית, הכפופה לאפיפיור הקאטולית-הלאטני, אך נבדלת מכנסייתו.

צרת, כינס את נכבדיה, נאם להם על הש-תלכות ישראל במרחב ועל השלום היהודי-ערבי. אחר-כך ביקר בשורה של כפרים ערביים, כאורח הארגון היהודי-ערבי חלל-המעשים של מפ"ם. ביג"י רתח. אין זה מקרה שדוד בן-גוריון לא ביקר אף בכפר ערבי אחד מאז יום הקמת המדינה. מעשיו של גולדמן נראה לו כהתגרות אישית. **הפטיש הקדוש.** אולם לא קל ללחום בנשיא הציוני, שיריו מחזיקות במפתח ה"קופה, המכלכלת את כל מפלגות ישראל. למפא"י לא היה כל חשק לצאת לקרב אישי נגד גולדמן. לכן עלה בלב נאמני ביג"י רעיון הרבה יותר גאוני: לגייס את הדתים לחזית. הם היו מוכנים ללחום עד החייל הרתח האחרון. בין שאר סאטוי, סעד גולדמן בשעת ה"ביקור על שולחנו של הבישוק גירגז חכים. היה זה בפסח. קשת היה לתאמין כי הבישוק

חוליית הכיסוי של "העולם הזה" משתתפת עם מאות

נוער נל

(ראה שער)

הכל התחיל בחמסין הגדול. באר אורה, חזת הגדנ"ע מצפון לאילת, היתה שרויה בשנית הצהרים החמה שלה. המדריכים שכבו במיטותיהם על סדינים לבנים והסתכלו בתקרה הלבנה. החניכים קרסו באהלי הברונט החמים על המיטות המתקפלות, ניסו לקרר את עצמם בכל אמצעי שעלה על דעתם. הטנדר שהתגלגל לחצר היה מלוכלך ומאובק. ירד ממנו גבר חגור באקדח גדול. הוא הסתכל לכאן ולכאן, פנה בצעדים מהירים אל הגדנ"ע במרכזית הטלפון, שמע ממנו כי מפקד החזה נמצא בחדרו. הוא הלך לחדר, דיבר כמה רגעים עם המפקד, יצא יחד איתו מהבנין, סגר אחריו את דלת הטנדר והפליג אל עבר השער שבמורד. כל מה שנשאר היה ענן אבק. כשחזר אלי, מפקד החזה הצעיר, נולד מבצע "ציונות".

סיסמת הגדנ"ע היא: נכונים תמיד! אמר לגדנע"ים שהצטופפו סביבו. כשהם רועדים מקור ומחזירים לאור הירח במעלה ואדי עמוק. אני בטוח שנגשים אותה גם היום. אני מקוה ומתפלל שלא נצא מכאן עד שהצינור יהיה מכוסה לגמרי.

★ ★ ★

25 ל"י ליום עבודה

א. בור. אין מה לעשות. ישראל לברטובסקי היה מיואש לגמרי. הפועלים ומנהלי העבודה נשמטו לגמרי מתחת לידיו. העבודה בקטע עין רדיאן לא הושלמה עדיין ויושביו של מתנה האהלים הגדול שבמורד המשך ארזו כבר את מוזדוניהם. "חג זה חג", אמר פועל שזוף במבטא מזרחי. "אף פעם לא הייתי בחג מחוץ לבית. הצינור יכול להכות. החג לא יחכה". בשביל לברטובסקי היה חג הפסח אסון רציני. לפני שלושה חדשים עזב את תפקידו במשרד מחוץ הדרום של מקורות, ירד לאילת לנהל את עבודות קו הנפט אילת-באר-שבע. בשבוע שעבר היה הקו מושלם כמעט. המיכלית קרוהילט פרקה את

אבן גירורה. יצחק שמואל מנהל הדסה מרים אבן שמשקלה מגיע למשקל גופו, מטיל אותה ליד הצינור.

מנוחה. גדנע"ית וגדנע"י נחים לאחר סטיימו את עבודת השלב הראשון של המבצע הלילי הגדול בערבה. שניהם עלו ממרוקו לפני ארבעה חודשים, חרבה היא חבל הארץ הראשון שהם מבקרים בו בישראל.

מטענה למיכלים באילת וצלמי היומנים צלמו את הפועלים המשופמים כשהם פותחים את השיבירים הענקיים של הצינור. עתונאים ורזים הדפיסו כבר בעתוניהם כי "הנפט החל לזרום לבאר-שבע". אולם במעלה הקו לא היה הכל מושלם. בקטע של עין רדיאן הבהבו עדיין להבות מכונות הריחוק ומכונות הכיסוי הגדולה לא השלימה את עבודתה. בימים האחרונים לפני החג עבדו הפועלים 28 שעות רצופות. אך בבוקר של ערב החג, סרבו להמשיך לעבוד.

"אני אשלם 25 ל"י ליום עבודה!" צעק לברטובסקי ביאוש. איש לא רצה להקשיב לדבריו. מנהלי העבודה היו עייפים מכדי לשכנע את פועליהם. הפועלים יצאו לדרך, נסעו אחד אחד במשאיות שבאו מאילת. אחריהם נסעו המנהלים. לברטובסקי ולעוזריו הבודדים לא נשאר אלא לעמוד ולהסתכל ביאוש אל ענני האבק הלוקחים אתם את הסיכוי האחרון להשלים את קו הנפט למועד שנקבע, למנוע את האפשרות האיומה לשלם למיכלית הבאה 5000 דולאר, תמורת כל יום מיותר שתעוגן בנמל אילת מחוסר מקום קיבול נוסף במיכלים שעל החוף. לפני שאפשר היה להורים את הנפט צריך היה לכסות את הצינור. הדלק הזורם בצינור יכול להתלקח בתנאי החום בערבה, במידה והצינור לא יהיה קבור וקבוע בתוך האדמה. הפועלים שנשעו היו צריכים לכסות את הקו, בקטעים הקשים ביותר, אליהם לא היתה יכולה להגיע מכונת הכיסוי. היו אלה מורדות חלולים במיוחד וקניונים עמוקים.

לפתע צץ ועלה רעיון חדש. מלכתחילה הוא נראה חסרי ובלתי מציאותי. אולם כשהמשיכו לדון ולהפוך בו, החליטו לברטובסקי ועוזריו לנסות את עוגן ההצלה האחרון שנותר להם. הטנדר המאובק יצא לבאר אורה.

בניגוד למשוער הלך הכל למישרין. מפקד באר אורה הסכים, לאחר משפטי ההסבר הראשונים. "אין בעיות", השיב. "אנחנו נצא לקו. בשביל זה אנחנו נמצאים כאן. ניסע לשטח". לא היתה זו הפעם הראשונה שחזות הגדנ"ע באר אורה מתגייסת לעזרת מפעלים אבודים.

כשיצאה הפקודה את צריף המפקד, בא כבר הכל מאליה. החניכים, יוצאי מוסדות הנוער הציוני בקטמון, נוה הדסה, כפר גליקסון ואלוני יצחק הועמסו על שלוש מכונות משא ענקיות, צוידו במימיות ודברי הסבר קצרים. איציק, סגן מנהל החזה, סקר את השדרה ופקד על נהג הקומנקאר לזוז. ארבעה זוגות פנסים מבריקים החלו לנוע בחשכת הערבה.

★ ★ ★

ססיל מ. דמיז וצינור הנפט

7 נוסעים בערבה באה ההפתעה הגדולה בקילומטר ה-17 צפונית לאילת. אחרי עשרות קילומטרים צהובים ומאובקים, כשהגוף היחיד הוא גבעות חומות, עמודי קילומטר ושיפופים בודדים, מודקד לפתע שלט לבן: באר אורה. קילומטר ימינה שוכן האי הירוק. שורת אקליפטוסים מודקרת, כשמאחוריהם מסתתרים מטעי טאנים, גיאבות, זיתים, רימונים, פיגיונות, גפנים ובננות. סימוני סיד צבאיים חוצצים בינם לבין מטעי עצי סרק של אשלים, אקליפטוסים וקאוואריגות. ליד גן ירק נסיוני וברחוויה גדולה. בריכת שחיה, מיגרש מכשולים, מאהל מסודר ומיגרש מסודרים, משלימים את התמונה כולה. על רכוש גדול זה שולט הגדנ"ע, שתקע כאן את אהליו לפני שש שנים, מאמן במחזוריים של שלושה שבועות את חניכי עלית הנוער. הירח אשר עלה מאחורי הרי אדום, מצא את הגדנע"ים במעלה של אחד הראדיות העמוקים אשר בדרך אילת — באר-שבע. המכוניות שטיפסו על הצוק גנחו בעיפות, קפצו מצד אל צד לקול צוחחות ההתפעלות של הגדנע"ים מהנוף הנהדר. משמאל התרומם צוק הרים ענקי. מימין שכנה תהום עצומה. "אלו הייתי רואה את הדרך ביום, לא הייתי נוסע אסילו אם היו יורים בי", אמר בבוקר אחד הנהגים.

לפני הצוק האחרון עצרה השיירה. "נתחלק לשלוש קבוצות. שתיים תעבדנה בשני מקומות שונים והשלישית תשמור בפטרולים", הסביר אלי בקול גמור. כלי העבודה נפרקו. הגדנע"ים טיפסו על ההר הזקוף, החלו לעטוף את הצינור השחור בניר בידוד עבה. זו היתה עבודת הבנות. שהיו את חצי מספר המשתתפים במבצע. אחרי הבידוד, באו האבנים הגדולות שמטרתן היתה לקבוע את הצינור במקומו. לבסוף, הגיע תורן של הטוריות. ערימות העפר שמשני עברי תעלת הצינור, נגרפו וקברוהו. זה היה תפקידם של הגדנע"ים: לסיים את כל עבודות העפר, שהמכונה אינה יכולה לעשותן בגלל תנאי הקרקע — מורד זקוף, קניון הרים מסולע.

תוך רגעים אחדים דמה המעלה לבמת הסרטה של סרט הוליוודי-נכ"כ בבימויו של ססיל ב. דמיז. עשרות גדנע"ים כפופים עלו למעלה כשהם סוחבים על גבם חבילות ניר בידוד. "אתמול היה מוקדם מדי לשיר עבדים היינו..." התלווצצה אחת ממפקדות הכיתות שהשתתפו באופן פעיל ביותר במבצע. אולם הגדנע"ים הרגישו את עצמם בני חורין לחלוטין. העבודה, במגו האחר הצונן ובאוויר החופשי לאור הירח, מצאה חן בעיניהם. למרות התנאים הקשים היה הקצב כפול משוער. אכן ענקית התגלגלה במעלה ההר. מאחורי האבן אפשר היה למצוא את המגלגל: יצחק שמואל בן 15.5 מחברת "ארוים", ממוסד נהה-הדסה. "זה בכלל לא קשה, למרות שאתמול שמרתי בלילה בעמדה וביום-ההשתתפי בתחרות כדורסל. אמרו לנו

גדנעים בכיסוי צינור הנפט

הקו

שזה חשוב ושמכרחים לגמור את זה. לא נורא. מחר גישן חצי יום ונגוה.

דניאלה אבכסיס, 15, באה לפני ארבעה חודשים ממרוקו. בין עטיפה לעטיפה של ניר בידוד מסביב לצינור היא חושבת מה תכתוב מחר להורים שנשארו עדיין בקזבלנקה: "...אתמול יצאנו להציל את צינור הנפט. הסועלים נסעו לחג למשפחות ואנחנו באנו במקומם. זה היה קשה אבל טוב..." לרגע היא מפסיקה: "זה יהיה קשה להסביר להם. אבל אני אנסה. אני כותבת צרפתית די טוב ואבא יקריא את זה לאמא..."

★ ★ ★

קפיצות קרב וקריאות כושיות

קבוצה שעבודה בקניון המזרחי, גמרה את עבודתה. היא מתקדמת בקפיצות קרב פראיות ומשמיעה קריאות כושיות נוראות, שאת המשפט הראשון שלהן שר בקול גבוה המפקד בכבודו ובעצמו. הרב-סמל, חיל צנום ושחרחר, נותן את ההוראות החדשות: "סיימתם את חלקכם במהירות ובהצלחה. עכשיו תצטרפו לעובדים במעלה."

במעלה התלול המשיכו לספס הגדנע"ים עם חבילות הניר. הבנות מתאמצות ועולות בזהירות רבה. כל צעד נמדד פעמיים. כל אבן נבדקת בקפדנות. "אבן!" נשמעת צעקה חדה מראש המעלה. קרע סלע ענק צונח במהירות. גדנע"י שלא נזהר נפצע ביד. החובשת ממהרת להגיש לו עזרה ראשונה. "אין דבר," הוא מחייך כשדמעות מבצבצות בוחיות עיניו, "לא קרה כלום." קרני השמש הראשונות מוצאות את הצינור מכוסה לגמרי. הגדנע"ים גומעים קפה בשקיקה, מנסים לחמם את אברי גופם הקפואים. הנהגים מגיעים את המכוניות הגדולות, מתמרנים ומסתובבים כשפניהם אל הדרך הראשית.

בחדר החזה נערך מסדר הסיום: "בצענו את המוטל עלינו. הצינור מכוסה בקטעים שהמכונה לא תגיע אליהם. לסיום המבצע, כי פאק!"

עבודת שרשרת. את העבודה ביצעו הגדנע"ים בהתאם לחלוקת כיתות האימונים של החווה. כיתה אחת אחר כיתה תפשה את מקומה במעלה התלול של הצינור, עטפה אותו בבד מבודד, כיסתה אותו בחול ובאבנים גדולות.

"...שלוש, קפוז!" איציק, סגן מפקד החזה (חגור אקדח) משגיח על החניכים, שלא ידרכו על הצינור בחושך.

פזיחן כושי. מפקד החווה, אלי (במדי צבא), מנחל את התפילה הכושית הקולנית. תחניכים משתתפים בחתלתבות.

המעלה. תמונה מיוחדת במינה זו צולמה בחשיכה מוחלטת, במשך חצי שעה. אחד הגדנע"ים טיפס במעלה התלול לאורך הצינור, הבזיק עליו כל כמה צעדים. כל איתת שעה חיתח עדשת המצלמה פתוחה לרגלי ההר

במדינה

(המשך מעמוד 5)

ציוני אחד לא בא להלוייתו של הציוני הראשון.

משטרה

האפקה הפרטי

אחרי הופעתו האומללה של יחזקאל סהר במשפטו של עמוס בן-גוריון, השתכנעו רבים במדינה כי המפקח הכללי של משטרה ישראל אינו אלא מפקח פרטי מטעם כמה חוגי-אינטרסים. לדעתם הגיעה שעתו של המפקח להסתלק מתפקדו, למרחק גדול ככל האפשר — אולי לשגרירות בדרום אמריקה.

איש לא חשב זאת ביתר להס מאשר פקיד ממשלתי אחר, שגם הוא אינו אהוד ביותר על הבריות. היועץ המשפטי לממשלה, חיים כהן, נפגע קשה עליי עדותו של סהר. כי סהר, אשר מנגנון-החושך גילה לו מזמן שחיים כהן שיתף פעולה באופן הדוק עם שורת-המתנדבים נגד המשטרה, גולל בעדותו את כל האשמה לסגירת תיקים רבים על חיים כהן.

הפחד הפורה. במקום שעומד חיים כהן, שם עומד גם פנחס רוזן. בשיבות הממשלה החל רוזן לדרוש שהמפקח הכללי יסלק. לדרישה זו הצטרף ישראל ברי-יהודה, שר-הפנים, אויב מושבע חתיק של יחזקאל סהר.

אולם סהר לא רצה להתפטר. מול הלחץ המתגבר קם השבוע במסיבת עיתונאים, שהיתה פורה ביבול עשיר של כוכבים, והכחיש בתוקף את השמועות על התפטרותו. היה זה יותר מדי לכמה אנשים שהורידו עד כה את קולם. במאמר ראשי יצא עורך הארץ, ח"כ גרשום שוקן, בן מפלגתו של רוזן בהתקפה חסרת-תקדים על המפקח, דרש את סילוקו והתחפתו באדם נבון, רציני ובעל שיעור-קומה. בין השאר האשים הארץ את סהר שלא הצליח להשתלט על עמוס בן-גוריון — שינוי-עמדה רבי-משמעות מצד עתן שטען בשעתו כי עמוס כשר למהדרין ואינו אלא קרבן של "רצח בדיבה".

גב הגמל. יתכן מאוד שההתקפה הנגדית של חיים כהן תספק את הקש ששבור: גב הגמל. במקרה זה, יבוא במקום המפקח הפרטי אדם הנאמן לא פחות על מסא-י, אך שיהיה פחות אחילי מסהר.

מתוך שורה ארוכה של מועמדים מזדקרים בינתיים שניים שיש להם הסיכויים הרבים ביותר. האחד הוא איש ששרת גם הוא יחד עם עמוס בן-גוריון בצבא הבריטי. השני הוא האלוף דוד שאלתיאל, המתכונן מזה חמש שנים לרשת את סהר.

עתונות

אל השמש העולה

עד לפני חצי שנה ישב באילת עתונאי קבוע אחד בכבוד, וגם לו לא היתה תעטוקה מלאה. שמואל (בובי) עציני ייצג את סוכנות עיתים כעיסוק צדדי את פרנסתו מצא כמנהל מקורות במרחב אילת וכחבר הנהלת המועצה המקומית מטעם אחדות העבודה.

את החלל העתונאי הריק מילא צעיר מ-טורון, שהגיע למנוה הנחושת בתמנע כנהגו של מנהל המפעל: רפאל אילון, הידוע יותר בכינוי "גלסון". לעתונות הגיע גלסון ב"מקרה: אחד מכתבי ידיעות אחרונות ביקש ממנו לכסות מאורע קטן בתמנע. הוא עשה זאת. משם ועד לכתיבת הטור הקבוע ה"ראשון בעתונות העברית המוקדש כולו ל"אילת, היתה הדרך קצרה.

מבצע סיני הביא עמו פרוספריטי לעתונאי-הנהג. הוא עזב את תמנע, השכיר את עטו לידיעות אחרונות. לקול ישראל ואחרי כן גם למעריב.

השבוע הביא אחד ממלחי קאתרינה מאדרה לאילת צרור דפים כתובים בעברית. היתה זו כתבתו האחרונה של גלסון, שהחליט להרחיב מעט את תחום פעילותו העתונאית. הכתבה נכתבה על סיפון האניה הדגית ברי-גיטה טופט שהובילה מטען יצוא גדול מ"ישראל לצילון.

כתב גלסון על המעבר מצריפו באילת לתא האניה הגדולה:

התעוררתי כרגיל בשעה 10.30 בבוקר. אני

* בין שאר השקרים השיגרתיים של סחר באותה מסיבה: הסענה שלא קיבל שום תלונה על הכאת עתונאים ומעצרים בידי המשטרה, פרס להכאת צלם סלבייה אמרי-קאי. כמה ימים לפני כן השיבה לשכתו של סחר בכתב על תלונה רשמית בדבר הכאת שלושה עתונאים, חברי מערכת העולם הזה, בידי קצין משטרה ואנשיו.

תודות

לפידלנטור ענדן

תהנה מעישון מסונן

באיכותו

הטובה

ביותר

מעשנים נהנים מסיגריות "עדן" מעל לכל האחרות. על שום טעמן המשובח המוסק מעלי טבק מעודנים מאיכות מעולה. עשונן של סיגריות "עדן" הוא קל וחלק סיפוק והנאה יהיו מנת חלקך. הסיפה המסננת המיוחדת של "עדן" מצננת ומטהרת את העשן. סיגריות "עדן" היו הראשונות בישראל עם פילטר — הן עדיין המשובחות ביותר.

הרהר בדבר ועשנת

סיגרית הפילטר הסעולה בישראל

8103

מיוחד לשיכונים!

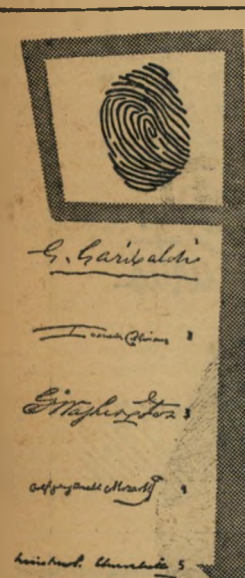
מגרשים ברחובות

תל-אביב, טלפון 24749

הזכייה הראשונה: הזוכה בפרס הראשון של 25 ל"י בחידון קרט מס. 1 שהופיע ביום 3.4.1957 היא זהבה ששון, ירושלים, רחוב פאת השולחן 12. התשובה הנכונה היא: 1. משה ברבי מימון, הרמב"ם; 2. ב. שפינוזה; 3. אברהם מאפו; 4. ב.דירעאלי; 5. ח. נ. ביאליק.

התניר את החתימה?

לפניך חמש חתימות של אישים ידועים (ביניהם 2 מדינאים, נשיא, איש דת, קי"מ פוזיטור). התוכל לזהות את החתימות הללו? בעל התשובה הנכונה הראשונה שתפתח יזכה בפרס של 25 ל"י.

כל פותר יקבל 3 מלוי קרט S — ח"ג! את הפתרונות נא לשלוח במעטפה סגורה עד ה-1.5.57 לת. ד. 525, ירושלים, עבור "חידון מלוי קרט S" ונא לציין את השם והכתובת המדויקת של פותר החידון.

מלוי קרט-S 3 בלירה 1 חידון

מתאים לכל עט כדורי
תוצרת עפרונות ירושלים בע"מ

7 דקות ביום ועורך יחדש נעוריו. 30 ימי נסיון יוכיחו.

סוף-סוף, כתוצאה ממחקר מקיף וניסויים מעשיים, סידרה שלמה של מוצרי קוסמטיקה מאוונים בשיטה מדעית.

נקפן מעמיק חדר (CLEANSER)

נקפן החדר לעומק חמש שכבות תאים לעורך... מוציא את כל הליכלוך הי מוסיק... מנקה את עורך.

טוניק (SKIN TONIC)

נועד לשפר את מחזור הדם... חינאי להבטחת עור בריא ורענן.

קרם ביו הורמון

התגלית הרפואית האחרונה לחידוש נעורי העור.

ועכשיו! ללקוחותינו הרבים פרס מיוחד — כל הקונה שלושת מוצרים אלה, יקבל ח"ג שפופרת קרם יום ממעבדות חברת אלפא.

במקומות הבאים:

ירושלים:

פרפורמיות:

אסתר, רח' בן יהודה 2

הלרמן, רח' שלומציון המלכה 10

הסכונ, רח' בן יהודה 15

נויה, רח' בן יהודה 1

רעיה, רח' יפו 46

תמרה, רח' יפו 53

בתימרקחת:

אלבא, כיכר ציון

העמודים, רח' יפו 50

תל אביב:

כל הפרפורמיות המעולות.

חיפה:

פרפורמיות:

אנגלשטיין, רח' הרצל 40

אויברסל, רח' הרצל 3

פיקו, רח' הרצל 46

שטיין, רח' הרצל 30

בת יגלים:

פרפורמיה, סיר, שדרות הרצל 14

זכר', לכל אחד מצרכיך בטיפול הופי, מצוי מוצר משובח של "אלפא"

תקציבית זו. אולם לא אמן כראש חושיסטאן יתקשה להתחמק בין שורות הצנע. מעשה ידיו האמנותי האחרון היה תקציב חג וזפרת. **צו השעה: לקצץ.** לפני שנה נערך חג הפרח בגן בנימין הצנוע, בהדר הכרמל. השנה החליט ראש העיר להרוויח את ה מיפעל הנאה, להעבירו לגן האם הענקי, במרכז הכרמל. השאלה היחידה הייתה: כיצד להניע את חברי מועצת העיריה לאשר תקציב מוגדל.

הפתרון היה פתרון חושיסטי אופייני: אין צורך להגיש תקציב מוגדל לאישור המועצה. עוזריו הפיננסיים של חושי חיברו מיסמך נאה, שקבע שחור על גבי לבן כי כל העסק יסתכם ב-23050 ל"י בלבד וגם סכום צנוע זה יכוסה על-ידי וזכנסות התע רוכה.

התכסס החשבונאי היה פשוט ביותר. חור שי התעלם מהכרזתו לעתונאים ולרדיו כי השנה יגדל מספר המבקרים מ-54 אלף ל-80 אלף, קבע בהצעת התקציב כי מספר המבקרים המשווער יהיה 42 אלף בלבד — מספר צנוע ביותר, המצריך תקציב צנוע.

שאר סעיפי התקציב הוקטנו גם הם, כך למשל, נרשם כי מעטפות דואר מיוחדות יימכרו ב-100 פרוטות המעטפה, שעה ש למעשה נמכרו מעטפות אלה במחיר של 250, 300 ו-500 פרוטה. כל הופעת בידור,

מתעורר קודם, משתי סיבות: 1) אני אוהב לישון מאוחר; 2) המטוס בא רק בעשר וחצי ואין שום סבה מדוע לקום לפני המטוס. במטוס הגיע אחד החברים מוצפון. הוא מספר לי שהוא מתכוון לנסע לצידיון ב' אוניה הדנית העוגנת עכשיו באילת, ברי גיטה טופס. התחלתי לדבר עם עצמי: "גלסון, זה בשבילך. קולומבו, זה הענין בשבילך. קולומבו זה שם יפה מאד."

זה שבע אותי סופית. החלטתי רק בגלל השם. אם האוניה הייתה מפליגה לרומא לא הייתי נוסע. זה בטוח. מפני שרומא נגמרת ב"א" ואני אוהב רק מה שנגמר ב"א": קולומבו, טוקיו, ממבו.

חוצ' מזה, אני הרי סוף סוף גם מלח ויש לי את כל התעודות. בכלל יש לי המון תעודות, חוצ' מוז של מבקר מוסיקאלי.

הלכתי לדני מצפון. הוא מנהל הנמל ב' אילת וקוראים לו "דנקא". כשלא קוראים לו, הוא בא לבד. הוא הסכים להמליץ עלי בפני הקפטין של הבריגדה, רק ביקש ממני להביא את תעודות הים שלי. "תעודות עתו" נאי זה לא מספיק", הסביר לי בהגיון ברול.

סמתי לחיפה. חזרתי עוד באותו יום. הבאתי את התעודות. עכשיו אני כבר מלח. אני מחלק רכוש. יש לי סוכה, אשר עד לפני חודשיים הייתה ליפט ששימש מחסן

עתונאי נלסון על רקע אילת
אם הטבח ידע לבשך

כלים בתוך הגן העירוני של אילת, מאחורי משרד ארזי. לא ידעתי איך לקשט את ה סוכה עד שהגיע יום אילת ומבוגרת ואשפה של המועצה פרקה על הגג את כל שרידי כפות הונמרים שהביאו מעין רדואן לאילת לכבוד המאורע החגיגי. עכשיו הייתי צריך להחזיק מה לעשות עם הסוכה.

מכל מבקשי הסוכה בחרתי בשקט ביותר. כל אלה שהומיני אותה היו להם כתונת לא יפות. בחרתי בזה שהיתה לו הכתונה היפה ביותר.

אני הופך מלצר. דני מצפון, מנהל ה נמל, מציג אותי בפני הקפטין. הוא מסביר לו מי אני ומציע לו לתת לי עבודת קלות, משום שעבודות קשות אני בין כה וכה לא אעשה טוב.

הקפטין מציע לי להיות מלצר. אני נורא מבוסס ומסביר לו מה אני יכול להגיש, אם הטבח רק בשל טוב. מציגים אותי בפני רב' הסבחים. הוא גרא די טוב, נחמד, בלונדי ולא עצבני.

נחנו לי קבינה פנטסטית של תיירים. יש רק שלוש כאלה בכל האוניה. הלכתי לישון בהרגשה שעכשיו אני מלצר מדופלם ובעל תעודה. זוהי בדיוק התעודה שהיתה חסרה לי.

באוניה יש בריכת שחיה ויש קולנוע. לקחתי אתי גיטרה ואני מקצה שאמצא גם משהו שידע לנגן עליה. יש כאן אנשים נחמדים שהסבירו לי שאני ארוויח 50 ל"י ש לחודש. לא רע, מה?

חיפה

הצנע מוצח

לעיר חיפה צרכים כספיים דחופים ביותר. היא סובלת מאחוזי המובטלים הגדול ביותר שבין ערי ישראל, מסייה הערוננים הם ה גבוהים ביותר בארץ. בתי הספר שלה דחויים משמרות שניות יותר מאשר כל עיר גדולה אחרת. על כן נוהגים אבות העיר לשקול היטב כל הוצאה ולקצץ כל תקציב בלתי-חינוכי.

לא כל תוכניות הפאר של ראש העיר אבא חושי יכולות להיכנס למיטת-סדום

במדינה

השבוע האבוד, הגיע במהרה לדרום. "אני אקים באילת את הקיבוץ הנוג'ולי". הבטיח. "מוזמנים חברים. הם צריכים לדעת לעסוק בסקי מים, עם סירת מוטור. זה מסוכן, אבל טוב. הם גם צריכים לדעת לצוד דגים בשיטות תת-ימיות, ולשתות."

צדף למוזיאון. חבר הקיבוץ השני הוא "ג'ו הטורקי", 26. את לימודיו סיים ג'ו דטיבק בקולג' אמריקאי, ממנו עבר לעבוד כמהנדס אורחי בשדה תעופה קפריסאי. לפני שנתיים החליט ג'ו "לקפוץ" לישראל לביקור קצר. הוא נשאר בה. את דוריאן הכיר במועדון סוף השבוע האבוד, שהוא נשיאו ויוזמו.

מה דחף אותו עתה לצאת ל"קיבוץ"? ג'ו השקפת עולם משלו: "אנשים צריכים לצאת את העיר ואת האחר הדחוס כדי לשאוף אחר צח וליהנות מטבע ונוף."

ימים אחדים בלבד אחרי שהגיעו לאילת, הפכו ג'ו ודוריאן לקנאים הנלהבים, ניגשו להפוך את משכנם העראי בסירה ליד ה"שק"ם למושבת קבע. בינתיים נזקפו לזכות ג'ו ודוריאן כמה הישגים מקומיים. החשוב ביניהם: שליטת צדף באורך של מטר וחצי ממעמקי ים סוף. על הצדף הכריזו השניים כאבן הפינה למוזיאון העתיד של קיבוץ הנוג'ולי.

משפט

דרך כל בשר

עקרות הבית של פתח-תקוה, שיצאו לערוך את הקניות הגדולות לקראת חג הפסח היו מאוכזבות. חנויותיהם של שניים מקצבי העיר החתיקים היו נעולות, הכבידו בכך על התורים הארוכים בלאו הכי באיטליזם. האחרים, שני הקצבים עצמם בילו אותה שעה את זמנם בכסלה מוחלטת, הרחק

בתכנית מנומקת ומפורטת, הציע אלגור להקים עיר בידור ועליצות, מעין מרכז לאומי לפסטיבלים, קרנבלים וחגיגות עם. את תכניתו זו הגיש לעיריית רמת-גן, אשר בתחומי שלטונה יש להקים, לדעתו, את עיר הבידור והעליצות.

חברי עיריית רמת-גן, לדברי אלגור, התלבנו מהרעיון והביעו את הסכמתם העקרונית בנידון. אולם רפאל אלגור, הדו"ק"ר שוט של המפעלים הציבוריים, לא רצה להמתין עד שהתכנית תיגזר אי שם. הוא נרתם למימוש תכניתו. כשלב ראשון החל עוסק השבוע בגיוס מפעלים ובתי-העשיה, אשר יסכימו להקים את הביתנים הראשוניים בעיר הבידור והעליצות.

דרכי אדם

"ה" דרומה להונגולו

קיבוץ חדש קם במדינת ישראל. הוא אינו ננו רשום ברשימת הישובים של הקרן ה"קיימת לישראל ושלטה של קרן היסוד אינו תקוע בפתחו. הוא אינו מקבל את תקציבי המרכז החקלאי וגוברו אינו מתדבק על פתח המלחים בריבית בתלאביב. שמו: קיבוץ הונגולו. כתובתו: דואר אילת. חבריו, לפי שעה, רק שנים: דוריאן פסקוביץ וג'ו דטיבק. לפני ימים אחדים הגיעו השניים לאילת. הם ירדו ממטוס ארקיע, חיפשו את הים, מצאו אותו והתחילו מיד לצוד אליו. כשי הגיעו לשק"ם לקחו השניים כמה בקבוקי בירה ושתו אותם. השלב השני היה הקמת מקום מגורים. לא היו שום בעיות: דוריאן וג'ו פרקו את השקים והחבילות שהביאו אתם, פרשו שתי שמיכות על שלד של סירה ישנה, הוציאו את שקי השינה ושכבו לישון. כשקמו היו כבר תושבים חתיקים באילת. סקי ומחלות-ימין. "לפני שעובתי את הצפון", סיפר דוריאן, 35, "הכרתי סטודנטית

נסיעת חג למוסקבה

ועד הפסטיבל הישראלי מזמין את קוראי העולם הזה להשתתף בתחרות על הנושא: ידיות בין הנוער העברי לנוער הערבי במדינת ישראל. הזוכה בתחרות זו, שיקבע על-ידי חבר שופטים, יזכה בנסיעת חג לפסטיבל הנוער והסטודנטים שיתקיים הקיץ במוסקבה. הפרס ינתן לצעיר או לצעירה שיביעו בצורה האמיתית והמשכנעת ביותר את רעיון התחרות, בצורה של סיסמה, שיר, סיפור או כתבה. העבודות בצירוף תלוש הרצף צריכות להגיע לת.ד. 136 ("פסטיבל") עד 21 למאי 1957.

תלוש השתתפות בתחרות

השם.....
הכתובת.....
ניל..... מקצוע.....

אתה יכול
לזכות!

דוריאן פסקוביץ וג'ו דטיבק בסכנתם באילת

שיבה אל הטבע, בדרך מקורית

מהשוק: הם היו כלואים בחדר המעצר של תחנת המשטרה המקומית. זאב גריטשאק ואברהם פינקלשטיין ישבו במעצר מכיוון שיום לפני כן גילה פקח משרד הבריאות באיטליזםם בשר של פרה מתה, שבוטרה לאחר שבקרה חיים לכל חי. כשהגיע פקח משרד הבריאות המחוזי לאיטליזם, היה מאוחר מדי. חלק גדול מן הבשר כבר נמכר ללקוחות. 200 הקילוגרם שלא מצאו עריון את דרכם לסירי החג של נשי העיר הוחרמו והוסקרו למשמר בבית הקירור של חננאל שכטר. אולם כשבאו הפקחים לאחר ימים אחדים לבית הקירור, לקחת משם את הבשר ה"מופקע", גילו כי הפרה המתה עזבה את הרפת. לשאלותיהם של הפקחים, הגיר שכטר בכחפיו, הכחיש כל קשר שהוא לענין כולו. "הבשר נעלם", טען במשטרה, "מה אני יכול לעשות?"

שוטרי משטרת פתח-תקוה ידעו עליהם לעשות. הם עצרו את השלושה, סגרו את האיטליזם, העדיפו את האפשרות שעקרות הבית יעמדו שעה נוספת בתור, על האפשרות שתור גדול של נזקקים לעזרה יחכה במוצאי החג על-ידי חדרו של הרופא תורן בתחנת סג'יד אדום

אחת מישראל. צברית. סיפרתי לה שכבר הייתי פעם באילת והצעתי לה להתחתן ולי השתקע כאן. היא לא הסכימה, היא רצתה רק לארצות-הברית. עזבתי אותה ובאתי לכאן."

דוריאן היה כבר בכל העולם. כשסיים את לימודיו בפאקולטה לרפואה באוניברסיטת סטנפורד של ארצות-הברית, התגייס מיד ל"צבא האמריקאי. הוא שירת בצ'י בורגת ליוסאנט כיופא ראשי על אוניה, השתתף בניסוי האטומי הגדול שנערך בביקיני. כשי סיים את שירותו, נשלח על-ידי הממשלה האמריקאית להונגולו, שם מונה כרופא מפקח למניעת מחלות מין.

בהונגולו קנה לו דוריאן שני תחביבים: סקי מים וכתובת ספרים על בעיות סוציאליות, שעבודתו היומיומית סיפקה לו אוי תן למכירה.

באחד הימים החליט דוריאן כי עבר מס' פיק. הוא אסף את הסכונות, ארוז את תמונותיהן של שתי נשותיו לשעבר ושל שלוש בנותיו, יצא לטייל בעולם והגיע לישראל.

דוריאן היה עולה חדש אידיאלי. כל מה שראה מצא חן בעיניו מיד. הוא למד עברית באולפן, השתתף ביסוד מועדון סוף

רק אנחנו את הסגירה דוגמא!

סמים ושכרים — מחלה שהפכה לסכנה ציבורית

הצליח לחדור למחיצתם ולשהות בחברתם. כל השמות בכתבה זו הם בדויים, כדי לא לסגוע באנשים שאפשרו את עריכת החקירה ופירסומה.

רחוב הדייגים ביפו הוא סמטה צרה, כפי שרואים אותה בציורים מורחיים או בסרטי קולנוע על הקסבה המרוקאית. מדרגות אבן מפותלות מובילות עד לסלעי הים. בתי אבן דבוקים זה בזה ומצחינים ביחד. חצרות מזוהמות גדושות כבסים וי ילדים יתפים.

בקצה הרחוב נמצא הקפה של אברמנצור. מבחוץ הוא נראה ככל קפה אחר ביפו הערבית. ערבים זקנים וטרסטי עיניים יושבים על גבי שרפרפים ומעשנים נרגילות במשך כל שעות היום. לפעמים הם גם משחקים בשש בש או בקוביה. מי בפנים, הקפה הוא עולם אחר לי גמרי. כאילו חזרת אל יפו שמלפני מאתיים שנה.

על הקיר תלויה אמנם מודעה על איזו הרצאה מטעם מס'ם אך היא אינה מפריעה לאוירה הכללית. סביב השולחנות הקטנים יושבים בנחת, בצפיפות גדולה, עשרות אורחים. הם אינם מדברים. כולם מעשנים נרגילות או שותים ספלי קפה. האויר מלא עשן. הערבים הזקנים ובעלי המום חולמים על הימים הטובים שהיו להם ביפו. היהודים הזקנים ממרוקן או מתורכיה מעשנים וחול'מים על הימים הטובים שהיו להם במרקש או באיומיר.

בפינת האולם השחור, ליד תנור הפחמים הגדול, ישבו כחמישה אנשים. המשותף לכולם היו לחיים צמוקות ועיניים תוהות במבט מטומ'טם, כאילו אינן רואות דבר. הם לא עישנו נרגילה ולא שתו קפה, רק ישבו והסתכלו בחלל. כשנכנסתי לקפה הסתכלו בי כולם בסקרנות.

כשהצטרפתי אל החבורה בפינה, הפכה הסקרנות לאיום. האנשים התחילו להצטופף סביב השולחן. תחילה הם חוששים אך לאט לאט נשבר מסך הזרות והאנשים מתחילים לדבר. אין להם שום נושא אחר לדבר מאשר על עצמם ואודות החומר שלהם. אחד, בעל זקן בלתי מגולח, נראה לפי בגדיו כמקרה סוציאלי חמור. תסתכל ותראה איך אנחנו נראים. הוא פונה אלי לאחר שהוצגתי כעתונאי. חושבים שאנחנו נהנים מכל זה, אבל אתה בעצמך

האדם בתמונה למעלה נושם אל קרבו את תוכנה של קופסת הגפרורים שבידו. הקופסה אינה מכילה עוד גפרורים. נמצאת בתוכה כמות קטנה של אבקה צהבהבה ירקרקת, בעלת ריח מתקתק ומשכר. באמצעות פיסת הניר המגולגלת, בעזרת שתיים שלוש נשיפות, מחדיר האדם אל עצמו כמות זעירה של האבקה. זה מספיק. האיש ניח את הקופסה במקומה, יתנער ויקום. אולי יצא אל הרחוב, אולי ישאר בחדרו ככל אדם אחר. אולם הוא יהיה שונה מאשר כל אדם אחר.

עיניו יבריקו בברק מעורפל, אבריו יתקשו. הוא ירגיש הרגשה של כוח גופני רב בשריריו. לאט לאט יאבד הקשר בינו לבין סביבתו, הרעדה שבקצה אצבעותיו תיפסק והוא ייר' גיש הרגשה נעימה בכל גופו. הוא לא יוכל להסביר מהי הרגשה זו. הוא רק ידע שהוא חש את הרגשת הנועם בכל חלק מאבריו גופו, בדמו הזורם בעורקיו, בנשמתו.

כי האבקה אותה הריח בקופסה היא סם משכר — הרואין. האיש שיריח את תוכן הקופסה לראשונה יראה את ההתרגשות שתוקפת אותו כשעשוע נעים. האדם בעל העיניים הערמומיות, העומד בפינת בית הקפה, רואה אותו כעסק מסחרי טוב. בעיניו של האיש שהתרגל לסם — הסם הוא כאויר לנשימה, חשוב יר' תר ממזון או שינה. ואילו החוק והחברה מסתכלים על ההרחה מתוך קופסת הגפרורים בעיניים אחרות לי גמרי. זהו פשע. האיש המריח את הסם הוא פושע.

קיימים במדינה אלפים בלתי ספרי רים של מעשני חשיש. אולם השי' מוש בסם נפוץ זה אינו מהווה עדיין סכנה חברתית, כיוון שמעשניו נש' ארים במסגרת החברה, מסוגלים לי' עבודה ולהקמת משפחה. אלפי מעש'ני חשיש אלה באו עם גלי העליה מארצות המזרח, או שגדלו בשכונות העוני בפרברי הערים, במעברות

מונחות. בעייתם אינה הקשה ביותר. הבעיה האמיתית כיום בשטח המלחמה בסמים המשכרים מקיפה כאלף איש ואשה בערך, הנרקומנים המשועבדים והמכורים לסם המשכר. אלה הם אלף אנשים המגודים ונרדפים על ידי החברה, אנשים שכל דאגתם היומיומית מצטמצמת בדרכי השגת הסם המשעבד. הם אנשים בעלי זרועות של זהב שאינם מביאים עוד תועלת לחברה. על קבוצה קטנה מתוך האלף, מספר בכתבה זו כתב העולם הזה אשר

1000 הרנועות ההדהב

הבית. מאורה אפלה בחורבה יפואית על חוף הים מהווה את ביתם של ארבעת הנרק מנים. הם יושבים על הרצפה, מתחממים במשך הלילות הקרים מאש מדורה במרכז החדר. שיחותיהם בינם לבין עצמם מנהלות רק על בעיות השגת החומר והטיפול בו.

הסוחר בפנית הקפה הוא האדם המחזיק בידו את המפתח לסיוק תאומים של הנרקומנים. הוא עצמו (קיצוני משמאל) אינו משתמש בסמים, מוכר אתם בכמויות קטנות ליושבי בית הקפה הנוקשים. מחיר נגלי הסרפוס נע בין שלוש לחמש לירות.

מחשבתם. הם יכולים לשבת בבית הקפה בשלושה ימים תמימים, או להסתפק בטיול חסר תכלית על חוף הים או ברחובות הצרים והחשוכים של יפו. כמה מהם עברו כבר טיפול בלשכת הבריאות הממשלתית. קיבלו אותם לפי בקשתם. "היינו בין כל המשוגעים" מספר הגינגי, "והטיפול היה זה שכל היום לא עשינו כלום. שלושה חודשים הסתובבנו שם. נתנו לנו זריקות. בהתחלה של מורפין. כל פעם היה פחות סם ויותר משהו אחר.

אמרתי לו: אם אתה לא נותן זריקות אני מת כאן במקום. הוא אמר לי, עכשו אתה צריך לשלם יותר בשביל זה. אמרתי לו: תיקח כמה שתיקח אבל תיתן את הזריקות יסח שמך." מזה עשר שנים הזקן הוא מקרה סוציאלי מושלם. הוא אינו עושה כלום, הוא אינו שייך לאף אחד, אין לו בית. הוא יושב בבתי הקפה כל היום, מהכה עד שחברים נרקומנים יתנו לו כמה גרושים. הוא אוסף פרוטה לפרוטה וכשמצטבר בידו סכום של

מצבו רחמו עליו ואמרו לו: "קח עוד, תראה שזה יעבור לך." מאז הוא נרקומן מושלם.

מהארץ אין הוא מבוסס. למה? מפני שכל שנה הוא יושב משלושה עד שמונה חודשים בבית הס הר. כל פעם הוא חושב שהוא הולך למות. גם בבית הסוהר מצליחים להשיג סמים, אבל זה הרבה יותר ביקר וקשה.

בעל הזקן הצהוב והעיניים חסרות המבע

1000 הרונות הזהב

רואה מה הענינים — אנחנו פשוט חולים. הם נראו שקטים מאוד ועצובים. אחד בא מידון, שניים מתורכיה, שניים ממרוקו. אתה יודע מה זה להשיג עכשיו חומר? שואל אחד מהם. "אדם שרוצה לחזות צריך מאתיים וחמישים לירות לחודש."

מאין לוקחים? "מאיפה שאפשר, גם את הכסף וגם את הסמים. יש אזור ביפו ש' מוכר ליטרה אופיום ב'450 לירות. הוא מחלק את זה לגלילים קטנים, כל אחד שוקל 30 גרם. לחסון יש מחיר משפט מפני שמצאו אצלו חתיכה כזאת."

חסון יושב בצד ושותק. הוא בעל שפם רציני, שיער אדמדם במקצת. הוא מפחד מהמשפט. הוא מפחד שישלחו אותו לבית הסוהר. הוא מכיר בתורכיה ולא איכפת לו לשבת. אבל הוא מפחד מ'ד' כוח מהמשפט — "קריזיס" בלשונם. אם לא יקבל את החומר בכלא, לדעתו, הוא עלול לצאת מדעתו או למות. כל מה שהוא צריך זו חתיכת אופיום ליום. היא עולה רק חמש-שש לירות, מקבלים מזה עצירות איומה. בהתחלה היה מקבל עצירות שרק בבית חולים יכלו לעזור לו. הוא הוציא מכיסו טבלה קטנה, הזיח אותה על השולחן והתפאר: "כל בן אדם ברא שאוכל את זה מת על המקום!"

"זה נכון, זה נכון," אומר בעל הזקן הצהוב. "חבר שלי לקח פעם יותר מדי ובבוקר מצאו אותו מת."

★ ★ ★

זה התחיל בידדות

השאלה המעניינת ביותר והרגילה ב'יתר היא השאלה כיצד הגיעו אנשים אלה להתמכרות לסמים המשכרים. הם מסיים רים על זאת בתפוצץ ובקלות, כאילו סיפרו זאת עשר פעמים ביום לכל שואל. חסון, למשל, התחיל להשתמש בסם כשהיה בן 14. הוא נולד בתורכיה. בבית מטופל היקרים שרר ריב מתמיד בין האב לאם. צעקות, מכות ושערוריות היו מעשה יום ביומו.

יום אחד לא יכול היה חסון לשאת את האווירה וברח. הוא הלך לגור במלון עם חברים מבוגרים. הם היו גותגים להרית הרואין. הוא רצה להיות גדול כמ הם והריון גם הוא. למחרת קיבל בחילה שנמשכה ימים אחדים, חשבו שהוא ימות והחזירו אותו להוריו. כשעזבה הבחילה את חסון הוא הרגיש שהוא עצבני ובלתי שקט, כאלו חסר לו משהו. הוברים שראו את

רופאים, בעלי מלאכה, פקידים ופרוצות קיבלו מנות

בשוק השחור, קנו תמורתם סמים זולים יותר. מתוך האנשים שקיבלו מנות סמים ב' לשכות הבריאות מתגלה חתך אנושי מעניין.

במשך תקופה מסוימת מנות סמים יומיות במחירים רשמיים, לנרקומנים שהיו רשומים בלשכות הבריאות. לרוב רימו אנשים אלה את הממשלה, מכרו את הסמים שקיבלו

השימוש בסמים משכרים, כתופעה ה' חברתית, הינו תופעה של הזמנים ה' מודרניים. אמנם סמים משכרים מסיימים היו ידועים בחצרות מלכי אסיה כבר לפני אלפי שנים ולרופאים ברחבי העולם כבר לפני מאות שנים, אולם גנץ ההתמכרות לסמים פשט רק בחמישים השנים האחרונות, הגיע לשיאים מסחררים לפני 25 שנה.

אמנה בינלאומית, שנחתמה בג'נבה בשנת 1925, הטילה פיקוח בינלאומי על זמסחר בסמים, גרמה לירידת הייצור והצריכה ה' עולמית. ברוב ארצות העולם נחשב השימוש בסם כפשע, והזקן רודף בכל חמרת הדיון את סווארי המס, מפציהם והמשתמשים בהם. למרות זאת חלה בשנים האחרונות עליה נוספת בעקומת צריכת הסמים המשכ' רים, ביחוד בארצות-הברית.

ארצות ערב ואסיה הן המדינות היחידות אשר למרות שחתמו ברובן על אמנת מניעת המסחר בסמים, מתעלמות מייצור ומסחר הסמים המשכרים ולפעמים אף מעודדות אותן.

בגלל מצבה הגיאוגרפי המיוחד, שוכנת מדינת ישראל על צומת דרכים ואשית של דרכי הברחת הסמים המשכרים במרחב. הן בגלל עובדה זו והן בגלל רכבות העולים מארצות ערב, תורכיה ופרס שהביאו עמם את מנהגי השימוש בסמים המשכרים למר גיהם, הפכה בעית הנרקומנים — שבמשך שנים רבות לא היתה קיימת כמעט בישוב היהודי — לבועה חיונית, מטרידה ומסוכנת.

★ ★ ★

מבין שבידי המדינה לא היתה כל אפשרות לאסוף ולרפא את מאות ה' נרקומנים בישראל, סיפק משרד הבריאות

זריקת הירואין אחד מעבדי הסם מתכוון להזריק לעצמו זריקת הירואין. תחילה חיתם מים בקומקום הקפה, שפך מים חמים בתוך הכוס שממשאל, ניקה במים אלה את המזרק. אחר כך שפך כמה טיפות מים בצנצנת הקטנה שממין לקומקום, המים בה בערך שני גרם של אבקת-הירואין, שאב את התמיסה אל תוך המזרק ועתה מתכוון הוא להזריק את התוכן לתוך ורידו. אילו השתמשו הנרקומנים בהירואין נקי, היו מתים מהר מאד. אולם מפצ'י הסם מערבים את האבקת הירואין הזאת.

בסוף זה בכלל לא היה סם. לי זה לא עזר בכלל."

לחיים עזרו הזריקות. הוא חשב שהוא נגמל מן השימוש בסמים לכל חייו. לחיים יש רצון של ברזל. אין דבר שאינו יכול להשיג. לסי עדות חבריו. מספר חיים: "יצא" תי מבית החלים, חזרתי ליפו. חודש או חודשיים חשבתי שאני בריא. חזרתי לאותו מקום. החברים שלי היו אותם החברים. הרחובות שהסתובבתי בהם היו אותו הדבר וגם הבית שלי לא נתנו לי מה לעשות. התחלתי לקחת חומר עוד פעם."

שתי לירות הוא רק לקנות חתיכת אופיום. הוא בולע אותה כפי שהיא.

★ ★ ★

שניים שעברו לירושלים

אין להם שום מצאיים ושום חלומות, למרות שהם טענים כל הזמן כי הם רוצים להיות בריאים. בחירות אינן מענינות אותם. שום שעשוע אינו מושך במיוחד. שום פעולה או מעשה אינם מטרידים את

גם כלבים רוצים לחיות. כושי, כלבם השחור הקטן של הארבעה, מקבל את מנת הסם היומית שלו. מכניסים לו פירורי אבקת הירואין לתוך פיו והשפעתם עליו ממש כהשפעתם על אדם. לנרקומנים נטיה שכל הנמצא בחברתם, אדם או חיה, ירגיש גם הוא את טעם הסם.

ארוחת הערב. של הארבעה היא בדרך כלל הארוחה היחידה של היום. הם אוכלים רק כשהפרווה מצויה בכיסם. בעיניהם, אין ערך רב לאוכל, כי הוא בא רק לספק את דרישות הגוף. הארבעה אינם מכינים כל מאכלים מסובפים, בולעים מכל הבא ליד ולרוב בנדיבה.

הזריקה. "חיים הגיבור" מזריק זריקת הירואין לתוך וריד ידו, כשה"דוקטור" בוחן את פעולתו בחיירות. על השולחן נראים הכלים הפרימיטיביים וחבילתי מחוטאים של הזריקה.

חלומות פז. על המזרון היחיד בחדרם רובצים ארבעת הנרקומנים כשהם תחת השפעת הסמים שהחדירו לגופם. הם ישנים בלבוש בו הם מתהלכים, ושרויים במציאות אחרת.

בהערצה גלויה סיפרו על שניים מחבריהם שנרפאו, עברו לירושלים ואינם זקוקים עוד לסמים. מדוע אין הם נוסעים לירושלים? "אתה רואה איך המצב שלנו, אין לנו גרוש על הנשמה. אם היה כסף היינו עוברים לירושלים ונעשים בריאים".

★ ★ ★ חורבה על שפת הים

הערב ירד על יפו. הערבים טרוטי העיניים, בעלי הטרבושים והכיפות ה-

רוח הים הקרירה ורעש גליו מלאו את החדר. אחד ממחיי שבר ארגו, זרק עצים לקערה והדליק אש. הזקן לא התאפק ואמר לבטוף: "תראה חבר, אנחנו עוד לא אכלנו היום. אוי יי ש לך להלות כמה גרושים לאוכל?"

הוא יצא וחזר אחרי זמן קצר עם לחם, ביצים, ועגבניות. הם זרקו את הביצים לתוך האש. ברכ המצלמה שציממה אותם. עיצבן אותם מאוד.

עד שהביצים נאפו בתוך הקערה הוציא הגינאי מזרק מכיסו, מינא אותו במורפין ותוך דקה נגמר התהליך אצל ארבעתם. הם השתמשו באותה המחט, מבלי לנקותה או להחליפה. פעולותיהם היו טבעיות ורגילות, חסרות כל התרגשות או סימנים חיצוניים אחרים.

השפעתו של הסם היתה שונה על כל אחד מהם. חסון החישב על ארגו בפינת החדר. אחו את מקום הזריקה בידו בכף ידו השנייה. עיניו היו תקועות בתוך האש. הוא לא הוציא מילה. כשניסה מישו לדבר עמו, הוא לא נראה כשומע, כאילו ריתח בעולמות אחרים ורווקים. ה"דוקטור" המשיך להתעסק באוכל. כל העסק לא עניין אותו במיוחד. הוא שרק נעימה מונוטונית חיך אלי בהצביעו על שאר השלושה: מצ' חיקם, מה?

הזקן הניח את שתי כפות ידיו על כובע הטמבל של ראשו הביט באש ומעיניו זלגו דמעות. הוא נראה אתה שעה כילד בודד הבוכה ספק מצער ספק מאושר. הרביעי ב' חבורה הוא משה, גבר כבן שלושים, טפס ידוע בין אנשי העולם התחתון של יפו. משה עלה ממרוקו לפני ארבע שנים. בקוב' לנקה היה סנדלר, לפי דבריו. ביפו הוא חסר מקצוע, מסרב לדבר על עצמו או על כל דבר אחר. אבל חבריו מודים בגלוי כי מקור פרנסתו היא רעית פרוצות.

אפשר למצוא אותו בכל ערב בסביבות השטח הגדול או הקטנה היפואית. הוא מקבל מס קבוע משתי פרוצות שהוא נחשב כידידן. השפעתה של זריקת הסם עליו גיי כרת מיד: הוא מתחיל לשיר ולפספט. אין קשר לגיוני במשפטים שהוא מוציא מפיו.

האוכל היה מוכן. הם אכלו בחוסר תיאבון. הם עוד המשיכו לפספט קצת, אבל דבריהם היו פתאום בלתי הגיוניים ובלתי ברורים. שני כלבים שחורים הסתובבו סביבם, כשהם מכשכשים בזנבם ומיללים. "אתה רואה", אמרו לי, "גם הכלבים הם נרקומנים. אם לא יקבלו חומר הם יתעצבנו וישתוללו". חסון לקח את הכלב על זרועו, פער את פיו בשתי ידיו והזקן זרק לתוך גרונו של הכלב כמה פירורי אופיום. הכלב בלע אותם. כישכש בזנבו ויצא את החדר.

האש עוד בערה בקערה. מבחוץ נשמעו צעקות אשה הקוראת לבנה לחזור הביתה. הארבעה השתרעו על המזרון בפינת החדר ומבלי לומר שלום או לילה טוב, גרדמו.

רשמים של סם

רוב הנרקומנים הם אנשי העולם התחתון. אין זה משום שאנשי העולם התחתון נוטים להשתמש בסמים. הפעולה היא הפוכה. צורכי הסמים הופכים להיות אנשי העולם התחתון, בגלל רצונם להשיג את הסמים בדרך הקלה ביותר ובגלל חוסר אפשרותם לעבוד כל עבודה רצופה.

מבין הנרקומנים הרשומים 10% הם ילידי הארץ. 10% מהם נשים. 20% הם בגיל שבין 20-30, 35% בגיל שבין 30-40, 25% בגיל 40-50.

אחד מכל עשרה שהיו רשומים כנרקומנים היה רופא או רופא לשעבר. מקצועות אחרים ברשימה: רופא שיניים, חובש, בעלי מלאכה, פועלים, פקידים, פרוצות, בסך הכל 60% הינם חסרי כל מקצוע, או רוכ' לים. רובם באו מארצות ערב, תורכיה ופרס.

★ ★ ★

המדובר ברשימה זו הוא בנרקומנים הצורכים סמים משעבדים בלבד. קיימים סמים משכרים רבים, כרוגמט וזח' שיש, למשל, שעם כל הנזק שהם גורמים לאדם הרי הם אינם סמים משעבדים. סם משעבד הוא סם שעם התחלת השימוש בו הוא בונה לעצמו תא במוח האדם. כדי לקיים תא זה ולהיגיון הופך האדם למשועבד לסם. חייב לצרכו בזמנים קבועים, ובכמויות ההולכות וגדלות. כמות הסם שנוטל נרקומן אחד די בה כדי להמית שלושה גברים בריאים שיחלקו ביניהם.

כ-50% מהנרקומנים בישראל צורכים מור' פין, 20% אופיום. השאר מתחלקים בשמוש סמים משעבדים כמו פטידין, שהוא הסם החריש ביותר, המקובל במיוחד בין אנשי מקצוע הרפואה, הראוי ופנטוסין.

מלוכלכות קיפלו את הגרגילות. נער יחף ומוזהם הכניס את השרפרפים לתוך הקפה. כי לפי החוק חייב הקפה להסגר בשעה שבע בערב.

ירדנו לשפת הים של יפו. הלכנו לאורך החוף. ממול לסלעי הים ניצבה חומת אבן גבוהה. כמה מדרגות, טיפוס על קיר, קפיצה מעל גדר, הליכת שחי משקל לאורך קיר רעוע, וכנסנו לחורבה. מישו הדליק גפרור. החדר היה שחור וריק, ללא כל ריהוט. לאורך הקירות היו כמה סמרטוטים וכמה ארגונים שבורים. באמצע החדר עמדה קערה

1000 זרועות הזהב

(חמש עמוד 12)

קובלן

ל ילד ביפו מכיר את חיים הגיבור. בסימטאות הקסבה היפואית ובהריסות השטח הגדול מספרים הילדים בהתפעלות את סיפורי גבורותיו ועלילותיו. כשהם רואים מרחוק את קומתו הענקית הלבושה תמיד בהדור רב, הם ממהרים לקראתו, רצים אחריה בצעקות: "חיים הגיבור! חיים הגיבור!" כי בכל יפו כולה יש עכשיו רק אדם אחד שכוחו עולה על כוחו של חיים — זהו הגיבור הקסבה אריאנה.

פעם היה חיים האיש החזק ביותר בכל יפו והסכיבה אבל "הכוח שלי עוזב אותי קצת בגלל החומר הזה", כפי שהוא אומר במבטאו הקובלני. לא רק הילדים מתפעלים ממנו. כל מי שראה פעם אחת את חיים, לכל אורך 195 הסנטימטרים שלו, כשהוא עומד זקוף והדור, אינו יכול שלא להתפעל על מהופעתו החיצונית. כתיסו הרחבת, בלורית הענקית, הפרח החרוט בכתובת ה' עקצק על זרועו הימנית וחיוכו הילדותי אינו ניתנים לשיכחה.

כשהעלה הקאמרי על במתו את קובלן של יגאל מסינג'ון ויוסף ידן חיפש אחר טיפוס מתאים שאת דמותו יוכל לעצב, הוא בחר בחיים. קובלן, כפי שהועלה על במת הקאמרי, הוא חיים הגיבור בכבודו ובעצמו. במאי הקאמרי פטר פריי הציע פעם ל' חיים לשחק את עצמו בסרט שרקעו סמי טאור יפו. חיים סירב.

מאז השתכן חיים בקסבה של יפו, עומדת משטרת ישראל בקשר הדוק עמו והשניים מבקרים זה את זה חליפות. לבירור עניינים שונים, לפעמים המגע הופך להיות הדוק מדי, ואז לא תספיק כיתת שוטרים כדי להתגבר על חיים ולאסרו.

כדי למצוא את דירתו של חיים בנפתולי סימטאות הקסבה היפואית דרוש חוש התימצאות בלתי נורמלי. הוא גר ליד רחוב הדיגים, בבית ערבי ישן, שהשנים ורוחות הים הטביעו בו את חותם הדורות. שני המלחים שלי נכנסו עמי להצר רחבה ונקיה. אל עמוד עץ היתה קשורה עז לבנה וג' דולה. "זה בשבילי אשתי של חיים, שהיה לה עם מה להתעסק כשהוא לא בבית", הסביר אחד המלחים. הוא פתח את הדלת, שלא היתה נעולה, ונכנסו לחדר.

כל ריהוט וחדר היה ארון בגדים פשוט, ארגז עוריראשונה של חגן דוד אדום, שולחן, כמה כסאות פשוטים והמיטה. שם שכב חיים. למרות שהשעה היתה כבר שעת צהריים, חיים עוד ישן עטוף בסדין שהיה פעם לבן ובכמה שמיכות צמר. הוא שיפשף את עיניו והביט בנו מבלי לומר דבר. "מה השעה?" שאל לבסוף. כשקיבל את התשובה, עיחת את פניו ואמר: "עכשיו אני לא יכול לדבר עם אף אחד. עכשיו יש לי קריזים". הוא חק מבט חודר באני שים שבאו עמדי והם החלו להתנצל: "אתה יודע שהיום שבת ואי אפשר להשיג חומר". "מה זאת אומרת אי אפשר?" חיים התרומם מהמיטה. "תיכף ומיד תביאו לי לכאן את החומר!" אחד האנשים הפליט משהו שאולי שתום העין ימצא קצת חור מר מפני שהסוחר איננו היום במקום. חיים ישב על המיטה בתחתונים וגופיה בלבד, כולו מדוכא וברוח נכאה. "אני מרגיש לא טוב", הסביר לנו. רק אחרי חצי שעה, כשהאיש שיצא להביא את החומר חזר, קפץ חיים ממקומו כאילו קם לתחייה. "לא מצאתי כלום", הודיע האיש בפנים תמימות. חיים תפס אותו בגרונה, כאילו עמד לחנקו. כשראה האיש שחיים מתרגז באמת, הוציא מכיסו קופסת גפרורים. ב' תוכה היו חמש חבילות קטנות של הירואין.

★ ★ ★

הדוקטור עוזר

"יפה, בואי הנח!" סקד חיים. מא' חורי וילון המטבח הופיעה בזורה קט' נה לבושה בשמלה פרחונית. היא היתה בעלת יופי מורחי רועש מאד. זוהי אשתו

כחול
וכחול!

בנק דיסקונט
לישראל
בע"מ

היום מורה להתעמלות, סרקסוריסט בנגב, או פועל בצניור הנפט. הוא יכול היה לבנות לעצמו בית בריא, לקיים משפחה גדולה. אולם ספק רב הוא אם ידע חיים ביום מן הימים טעמים של חיים בריאים. תחת זאת, בגיל 22, מכור הוא כולו לסמים משכרים, מכל המינים ומכל הסוגים. כל דאגתו היומית היא שאס' סקת הסמים לגופו תהיה תקינה וגורמלית. חוץ מזה אין הוא עושה דבר — או שהוא עושה דברים שאינם לתועלת החברה. ברגע זה יושב חיים הגיבור בבית הכלא. אחרי שנתפס כשהוא מחזיק כמות של הירואין, הובא חיים בפני שופט ונשלח ל' מאסר — שם, אמר השופט, ירסאו אותך.

★ ★ ★

מחלקה מיוחדת

חיים אינו יחיד. הוא סמל לנגע חברתי המתרבה בישראל. דרך הטיפול בו היא דרך קצרת-יואי. כי בעיני החוק, חיים וחבריו הם פושעים, לא חלולים. במ' קום לרפאם ולשרש את מחלתם, מענישים אותם.

אמנם, אין זה הצעד היחיד שהמדינה נו' קטת בו. לפני חודשים מספר הוקמה מחל' קה מיוחדת לנרקומנים בבית-החולים לחולי נפש בבת-ים. הנרקומנים שהיו רשומים עד כה בלשכות הבריאות השונות וקיבלו הס' סקת רשמית של סמי, הועמדו בפני הברי' רה: להיכנס לבית-החולים או להינתק מהס' סקת סמים רשמית.

מספר הנרקומנים הרשומים הוא 10% ב' ערך ממספרם האמיתי, ורק חלק קטן מאלה הסכימו להצאא שלושה חודשים בכפיפה אחת עם חולי רוח ולעבור טיפול העשוי להוציא מהם את ההתמכרות לסמים.

כל נרקומן משתוקק ליום בו לא יהיה תלוי עוד בסמים. אך לרוב, מוכנים הם להמשיך ולסבול — ובלבד שלא יוכנסו ל' בית הסוהר, או לבית חולי-רוח.

עד כה עברו כחמישים איש במחלקה לטיפול בנרקומנים בבת-ים. זהו אחוז אפסי בהתחשב בריבוי הטבעי של הנרקומנים. מה שלא תעשה היום המדינה בשביל מספר הנרקומנים הקיים, היא תהיה חייבת לעשות בעוד זמן מה עבור מספר נרקומנים כפול. הגיעה השעה שיוקם במדינה בית-חולים מיוחד לריפוי נרקומנים בשיטות מודרניות, וכי יוחקו חוקים מיוחדים למלחמה בנגע. מאחר שהחוקה הקיימת היום ביחס לסמים משכרים היא מיושנת ואינה מתאימה לטי פול ולמלחמה בנרקומניה, הנרקומניות הגי' עה היום לדרגה בה היא מהחנה סכנה ממשית לציבור, לבריאות האזרחים וליסוי דות החברה.

אלף הנורעות המדולדלות, נקובות וריקות הסמים, עשויות עוד להיות אלף זרועות של זהב.

הטיפול. שוטר עוצר אדם החשוד בהחזקת סם משכר והמוכר כנ'קומן. התמונה צולמה על-ידי צלם העולם הזה בשעה שעקב שעות ארוכות אחרי פעולות הנרקומן החשוד.

איגרוף

חבל על המאמץ

מתאגרפי הפועל ומכבי המשיכו לתחליף מחלומות בזירה, תוך תקווה שהמיסבי ל' הכות יקבל כרטיס טיסה ללונדון. בלונדון כבר פורסמו מודעות ענק המזמינות את תושבי העיר לבוא בשעה 7.30 בבוקר של ה-7 במאי לתחרות שהכנסותיה מוקדשות לאוניברסיטה העברית בירושלים.

אך למרות ההכנות והפרסומות הרעשניות, התעלמו מארגני התחרות מדבר אחד: קיומה של ועדה בינמשרדית הקובעת את יציאתן של קבוצות ספורט לחוץ-לארץ. דבר קיום המיפגש נמסר לוועדה רק לאחר שהתחרות כבר היתה מאורגנת. ואז התברר כי שבוע ימים לפני מועד התחרות תתקיים בלונדון תחרות איגרוף אחרת, גם היא בחסות יש"ר. ראל. מתאגרפה יהיו אמנם מקומיים, אולם ההכנסות יוקדשו למדרשה החינוכית על-שם וינגייט בנתניה.

כאשר נערכה בשבוע החולף תחרות גור ספת בין מתאגרפי מכבי והפועל, אשר הסיימה בנצחון נקודות סופי למתאגרפי מכבי, למרות שמתאגרפי הפועל זכו בקרבות בזירה אך נססלו בגלל עודף משקלם, שוב לא התאמצו המתאגרפים ולא השתדלו כבתחרויות קודמות. לא היה להם כל בטחון שהם עתידים לראות את לונדון.

אורחים

הפגנת ידיות

שני מטוסי הובלה צבאיים אשר ינחתו בשלישי למאי בשדה התעופה בלוד, עתידים

יש לך בעיות? אתה צריך עצה או זוג נעלי כדורגל? שלח מכתבים

- מאת שייע גלאזר -

מכים סנדל, עם השפיץ? אני לא יודע איך בועטים בכדור שהוא על הרצפה ושואני רוצה למסור אותו. אם פעם יודמן לך לבוא הנה, אתה יכול לבוא. אני מאחל לך נצחונות על קבוצות אחרות."

אם הייתי עכשיו עוזב את הבית, הייתי יכול לחיות אולי חמש שנים על הזמנות של אנשים וילד, וזה מחוץ לדורים ולדורות ובני המשפחה שגם כך לא ראו אותי מזמן. אפילו חברות שלי מות שולחות לי הזמנות. ככה קיבלתי יום אחד הזמנה מבני כהן ד' של קיבוץ יפעת:

"אני כותב לך בשם כל הכתה שתבוא ליפעת, מקום חדש, רק לפני שנתיים בנו אותו. הוא יפה. אם תבוא תדע לנו במכתב מתי אתה בא. אנחנו שולחים לך ברכות שתבוא להנה ותשחק איתנו בכדורגל."

ברכה יפה, מה? "אנחנו מבקשים ממך שתבוא ביום שבת או בחופש פורים או פסח, דבר כזה כל הבנים של כהן ד' ביפעת רוצים לראות אותך."

ומה עם הבנות? "אני ועוד שניים ראינו אותך אבל רוב הבנים לא ראו אותך. ילדי כהן ד' שולחים לך שלום ומתגעגעים לראותך. להתראות גלור." בכלל, בקיבוץ יפעת יש כבר סניף בטוח של הפירמה גלור. לפי המכתבים שאני מקבל משם אפשר לחשוב שאני הייתי המיסד של הכפר. ומי שחושב שזה בוישה לשחק בקבוצת הכדורגל שלהם, טועה. במכתב שקיבלתי מאלה צימרמן ומאורי שני מאותו קיבוץ, הם כותבים לי: "את משחק הכדורגל אנחנו אוהבים מאוד. ניצחנו את גבת 3:1 ואת עיינות 3:0 מפני שלא הופיעו. ונגד נהלל נשחק בעוד שבועיים. בקצור עוד לא הפסדנו חוץ מתיקו 5:5 נגד מגדל העמק. אנו חוזקים יותר בכדורגל מאשר בכדורסל. בכדורסל הפסדנו לגבת 45:5. זה היה הפסד מחורבן. אבל קראנו את ספרו של יעקב חודורוב בן הקורות וגם שם יש הפסדים רבים. אנו מקוים שתנצחו יותר ותפסידו פחות."

אי אפשר שלא לענות על מכתבים כאלה. אבל אחרי שאני עונה, רק אז מתחיל הורס האמיתי של המכתבים ואני לא מספיק לענות לכולם. אחד שומע שהשני קיבל ממני מכתב ואומר: למה לא אני?

על שניאור מקבוצת גבע שמעתם כבר? ובכן הוא כתב אלי מכתב ואני עניתי לו. אחרי זה קיבלתי מגילה שלימה: "מכתבך מאוד הלהיב אותי וכשקבלתי רצתי מעבר אל עבר וצעקתי: קיבלתי מכתב משיע. כולם רצו אלי, עמדו מסביבי והקראתי להם את המכתב. אני רציתי לשלוח לך את המכתב יותר מוקדם אך לא יכולתי מפני שהתכווננו לצאת לטיול השנתי שערכנו אותו בחיפה ועכשיו אני פנוי ויכול לעשות מה שאני רוצה אחרי הטיול שעבר כבר. אנחנו גרנו בבית הכנסת ברחוב פבונר בחיפה, טיילנו והיינו בנמל ובהר הכרמל."

"לאני קוראים אריה ולאמי קוראים יפה. אבי עובד בתפוחי אדמה ועכשיו עונת הזריעה והוא קם מוקדם בבוקר וחוזר מאוחר בערב. יש לי אח קטן ואחות גדולה. אצלנו בגבע יש חברת ילדים ויש גם נבחרת כדורגל כדלקמן: שוער: זאב מנויילסקי. מגינים: אבנר ויוסף. בלם: דן יצחקי. רצים וחלוצים: יובל ויונתן, עמי גורן, שמעון, יורם אלונגי, אלי ודן הימלפרב. חוץ מזה יש עוד כמה שחקני מילואים."

"האם יש לך בן, מה שמו, ובאיזה כהן הוא לומד? קראתי בעתון שנה רוניק עזב אתכם מפאת שלא השיג אצלכם עבודה."

★ ★ ★

על כתב היר

אלה הם המכתבים הנחמדים ביותר והאהובים עלי, המור כיחים שיש עוד בארץ גורע שייחב כדורגל אמיתי. אבל יש גם סתם גודניקים שפונים אלי בכל מיני שאלות, כאילו אני לשכת מודיעין. איזה שאלות לא שאלו: "מה מספר הנעליים שלך? והאם זה כאב לך כשקבלת את הבעיטה במשחק האחרון נגד מכבי תחת-הקו?" ואחרי שחוזרים מחוץ לארץ, בכלל מקבלים המון ברכות שבסוף מוסיפים שם: "הבאת משהו שאתה יכול למכור?"

כל קבוצת כדורגל של ילדים מגיל חמש ומעלה המוקמת בארץ חושבת שאני צריך לדעת מי השחקנים שלה ובהזדמנות זו גם לשלוח לה כמה מגינים לרגלים ונעלי כדורגל. הם אפילו מציינים את מספרי הנעליים הדרושות להם. אבל המספר הכי גדול של מכתבים הוא זה הכולל שאלה אחת: "מהי כתובתו של חודורוב?"

אני שולח את הכתובת ברצון, מה יש? שגם חודורוב יסבול קצת. סוף בשביל מה הוא שוער הנבחרת הלאומית?

אם לא הייתי נשוי הייתי כותב גם על כל מיני מכתבים שאני מקבל מבחורות. אבל בדברים כאלה יפה שתיקה לחכמים. הכי יפה שהשבוע, אחרי שכמעט הוצאתי את העיניים לקראת מכתבים הכתובים בשניאות ובכתב לא ברור, נתקלתי במכתב אחד שבשם אופן לא יכולתי לקרוא את המשפטים בו. לבסוף, כשהצלחתי כבר לפענח את כתב החרטומים, מה אתם חושבים היה כתוב שמה? "שיע, תכתוב את המכתבים שלך בכתב יותר יפה."

כ ? היתורים עושים לפני פסח ביעור חמץ וזורקים את כל הדברים המיותרים. אצלי בבית אי אפשר לעשות סדר בכלל. מפני שבזמן האחרון הגיעו אלי כל כך הרבה מכתבים עד שהבית התחיל להיות מוצף. לאן שאני הולך — אני מוצא מכתבים. הדרך נעשה כבר החבר הכי טוב שלי וכל יום הוא מביא לי את המכתבים עד הדלת. הדואר היה יכול לחיות עכשיו רק על חשבון המכתבים שבאים אלי.

אנשים שאף פעם בחיים לא כתבו מכתבים, ילדים שרק עכשיו למדו להחזיק עפרון, לכל מי שיש אינו שהיא שאלה בכדורגל או במה שהוא אחר — כולם כותבים אלי. אינני יודע מאיפוא לקחו את הכתובת שלי. אני מחפש עכשיו שני מזכירים שיקראו את כל המכתבים ויענו עליהם. הנה למשל מכתב אחד.

"אני אחד מאלפי החובבים שמחבבים את הכדורגל בארץ, ובראשם אתה וחודורוב, כותב שלמה גרין מקיבוץ מעגן, בעמק הירדן. ההתפלתני מאוד כששמעתי שרוצים להוציא מהנבחרת. אתה עוד לא הזקנת כל כך ואתה יכול להמשיך לשחק עוד כמה שנים. ואם אתה במשחק אחד לא כל כך טוב לא צריכים לעשות שערויה כל כך גדולה. אני רואה אותך בתור השחקן המצטיין שקם אי פעם לנבחרת ישראל וחוזר מזה לא ראיתי כך במשחק נגד רוסיה כל פגם."

תחרות מיבחן בין מתאגרפי הפועל-מכבי *

עו, לא יסעו ?

אלה דברים נכונים מאוד ונעימים מאוד. אבל אחרי זה בא תמיד המשך: "עכשיו ניגש לענין שבשבילי כתבתי את המכתב. אני בתור ראש קבוצה ובתור חלוץ מרכזי הייתי רוצה לדעת את הטכניקה של הכדורגל." ימים טובים הגיעו. קודם נעשים לנו ראש קבוצה וחלוץ מרכזי בישראל ואחרי זה שואלים מה זה כדורגל.

"אני בן קיבוץ מעגן, אני בן 13 בכתה ז'. הייתי רוצה לדעת את כל הכתובות של השחקנים בנבחרת הארצית ולקבל ממך תמונה." רק אחרי שהוא גומר את המכתב הוא גוזר גם לכרך אותי לכבוד החג: "אני מאחל לך שתמשיך להיות בנבחרת ישראל עוד 10 שנים לפחות, אם לא יותר."

אני בעצמי לא מאחל לי כל כך הרבה. לפי המכתבים של הילדים רואים תיכף איזה חינוך הם מקבלים.

כי לעומת מכתב יפה כמו זה של שלמה גרין, אני מוצא גם מכתב כזה: "ענה לי על השאלות: באיזה מקצוע אתה עובד? מהו החבר הכי טוב שלך במכבי תל-אביב? מהו ההרכב ה' מפורט של קבוצתך? מהו המאמן האהוב עליך ביותר?" מה זה פה? אינקוויזיציה? טוב שלא שואלים אותי איזה גלידה אני אוהב וכמה סרטים ראיתי בחיים שלי.

★ ★ ★

הקבוצה שני גבע

י ש ילדים שחושבים שאני מורה לכדורגל. אחד מאלה, משה גפני מקבוץ דברת, דואר עפולה, כותב לי: "אני רוצה להתכתב איתך. יש לנו ליגה של ילדים בבית הספר. איך

* מתאגרפים נטניו ודלי בטשקל נוצח.

שרי-המקד שפירא והרב הראשי הרצוג
לשולחן הסדר, בלב שקט

אנשים

גרינברג שי מיוחד במינו: כבש שלם,
מתנת השייך הבדואי פולימאן אל-
חויזל.

★ ★ ★

יורש הזעזער

סוד קיצוץ תקציבו של קוג ישראל נתגלה לא מזמן, כאשר ביקר שר-האוצר לוי אשכול במועצה האזורית הגליל ונעלין. בדגריו בעני זכרי המועצה, קבל אשכול על כך כי כל המאמצים שעושה זא-צר למען בניין הארץ וקליטת זעזעיה אינם זונים להערכה ראוייה. "אנוגה", אמר, "מס-רם לא נפשונו לעניין, ומה אנחנו מקבלים? שצחקים עלינו בשלשה גסירה אחת".

בשעתה, הבטיח הכדורגלן-השוער יעקב אורנרוב כי לא יגמור את הקריירה שלו על מגרש הכדורגל עד שקבוצתו (הפועל תל-אביב) תגיע לאלופות הליגה. כשהזכירו לו עובדה זו השבוע, בשעה שערכה מסיבה מטעם הפועל תל-אביב לכבוד זכייתה של הקבוצה באלופות הליגה, בפעם הראשונה מזה 14 שנה, חזר הדורב והשמיע גור חדש: "לא אגמור את הקריירה שלי עד שקבוצתי תזכה גם בגבע הארצי".

הקומיקאי ישראל שומאכר, שפגש ה-שבוע את שחקנית תיאטרון אהל חנינה רוזובסקה, שאל אותה: "מה גשמעז?" השיבה רוזובסקה: "היה טוב". "מה?" אמר שומאכר, "גם את נוסעת לחוץ-לארץ?".

המשוררת שולמית הראבן, שטיילה השבוע ברחוב דיוגנוף בתל-אביב כשהיא דוחפת לפניו את עגלת בנה הקטן (3 חודשים) אתה, הסבירה בגאחה למכר שפגשה בו: "זהו יורשהו-עצרי!".

האחרון של חגי-הפסח חגנו שחקני הבימה אחרון מסקין וחנה רובינא, בחברת בני משפחתם, במלון ומתאביב. בסיום הארוחה, הנעימה רובינא את זמנם של המסוכים בזמרת שיר השירים. . . . על פגישה עם מפקי הסרטים ההוליוודי סמור אל גולדוויין סיפר לא מכבר שר-הדואר ד"ר יוסף בורג, גולדוויין ניצל פגשה זאת כדי להסביר לד"ר בורג כיצד בחר במקצוע הפסקת הסרטים: בהיותו נער, כאשר המצא לראשונה הראינוע, והוא התפרנס ממכר כעכים ברחובות ברוקלין, נהג גולדוויין להסביר את אמו כי תתן לו כסף לראות את הסרטים. יום אחד החליטה אמו ללכת בחברתו ולראות את החידוש המזוה. בבואם לאולם, הצביע גולדוויין על אשנב הקופה ואמר לאמו: "כאן קונים כרטיסים". תמהה האם: "מה פירוש קונים? קודם צריך לראות את הסחורה, ורק אחר כך משלמים". הסביר לה גולדוויין כי בראינוע אין הדבר כך. מיד אמרה לו אמו: "בני, עסק שבו אפשר לקחת מאנשים כסף לפני שמראים להם את הסחורה — עסק טוב הוא. היכנס לעסק!".

• מדפיס, באיריש.

רדיו

גלים קצרים

אשרי המאין

כמה תחנות שידור באירופה וב-אסיה, בתוכן תחנת השידור של בורמה, הוד-מינו אצל שרונים ישראלים תוכנית על-ישואל, שנועדו לשידור ביום העצמאות. . . .

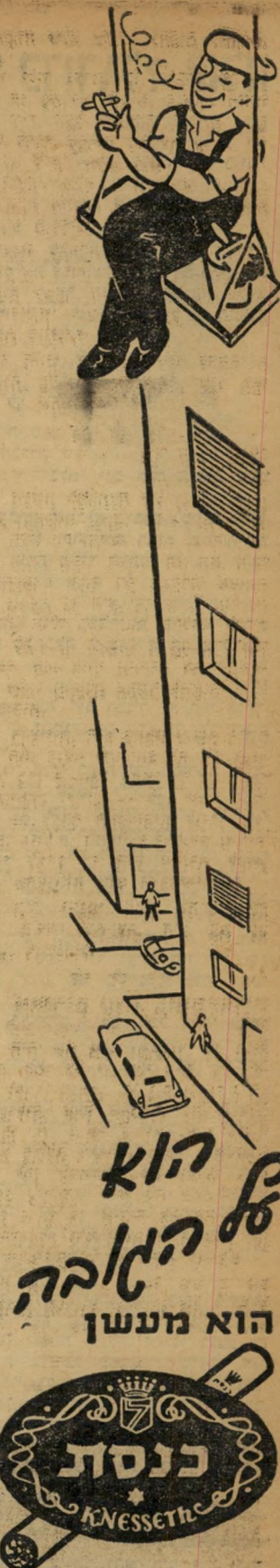
לנתיים מו-נהלי "קול ישראל" עומדים לצאת בקץ למסעי השתלמות בחוץ-לארץ. השניים הם ד"ר ישעיהו שפירא, המנהל ה-כללי של התוכנית, ולאה מרת. . . .

מאזינים יוזמנו בעתיד הקרוב ביותר לערוך תוכניות ברדיו, וגורר רק לקחת כי יצליחו בכך יותר מן העורכים הקבועים. המדובר הוא בתוכנית רון עמי, זעזעיה בדי גארי ברתני והמשודרת יום יום. מאזינים המעוניינים בכך יוכלו לשלוח הצעה להרכב של תוכנית ודבריקשר, בהסתמכם על אוצר התקליטים הקיים בתקליטת שיר-רות השידור. ההצעות המוצלחות ישודרו, החל מהחודש הבא.

תדריך

תוכנית זו, מחוץ שידורי השבוע הבא, עשויה להיות מעניינת. שינויים אפשריים.

● **שלושה בסירה אחת** (יום ד', 9.30 ק.ל. ישראל) — קטעים מן התוכנית שהוקדשה בבית סוקולוב בתל-אביב, בפני קהל-עתונאים, בהשתתפות שלום רוזנפלד, שמואל אגמור, עדה בן-נחום, אמנון אחי-נעמי, גבריאל צפרוני ודן אלמגור כחברי הצוות, יחד עם הקומס-זטור מארק לברי, הזמר משה ברנס והחוקין יוסף יעקובי. לראשונה התבקש לברי לעבר את השיר אודי חמודי בטיגנום של עתונים שונים: לאשה, קול העם (עם האינסטרנציונל ברקע), הארץ (חלק בדי ימין, חלק בדי שמאל), חרות והצופה (בסגנון שיר חסדי). הצוות ענה על סידרת שאלות בענייני עתונות ("מה אמר דג מלוח כשעוטטים אותו בעתון?" עדה בן-נחום: "הוא אומר שהעתון מסרינו מהראש". רוזנפלד: "אם זה עתון שיש בו חששות על האויב, הוא שאל מרוע מער-בבים מין בשאינו במינו, ואם זה עתון של שבת מלא מאמרים ארוכים, הוא מרגיש את עצמו כרג במים". מדוע עתון ערב יוצא בצעריים? צפרוני: "כי אלה הן השעות הומות". אלמגור: "כי עתון הערב השני יוצא בבוקר".) בסידרה אחרת, בעד ונגד, גדרש הצוות להצעות על שאלה מטוימת, כשהוא משמיע את מיטב הנימוקים בעד, אך מחליף מיניה וביה את דעתו לקול צילצול פעמון ופוחת בהצעה של גימקי הנגד. בצורה זו הירצו אחינעמי בעד ונגד גיוס בנוה, עדה בן-נחום — בעד ונגד תיאטרון לאומי, רוזנפלד — בעד ונגד רדיו מסחרי, צפרוני — בעד ונגד הקלאת ילדים ואלמגור — בעד ונגד נישואים עם אשה יפה. החקיקין יוסף יעקובי תרם את קולות החיות לסיפור מעשה שחובר בידי דן אלמגור, המתאר כי-צד הקימו החיות מחתרת בישראל, ואילו הזמר משה ברנס השמיע את שיר העתונאי של אלמגור, עם המוסיקה של לברי הפזמון החוזר: "שש כפות סנסציה, / גראם של אינפורמציה, / רסק עצמות כחות, / ומעט אבקת שחיתות / ושמיים לשם נישוח / לאשר תגשבו הרוח, / ובחור תבלין / / רוטב מין".

בחירת העם

פורמיקה

פורמיקה בכל הצבעים
ובכל המידות, מזוניט וסלוטקס.
"נובומיסט", תל-אביב, רחוב
וולפסון 13, פינת הרצל.

שעורי נהיגה בוספה

בי"ס רם
תל-אביב, רח' בול, מול
מכבי-אש, טלפון 22601.

פסוקי השבוע

● **ח"ב צ"ב אלימלך רימלם**, על תוצאות מבצע סיני: "בסדר של פסח אנו אומרים דיינו. אנו הולכים ומוסיפים: אם השגנו זאת וזאת — דיינו. אם השגנו נוסף לכך גם את זאת — דיינו. אבל הדינו שלנו הולכים ופוחתים: אם השגנו זאת — דיינו. אם השגנו פחות — גם זה דינו. אם השגנו עוד פחות — גם זה דינו."

● **ח"ב חרות אריה בן-אליעזר**, כנסת: "אני רוצה לנגוע בשאלת סיני, ואבקש את חברי מפא"י שלא להתעצבן. אתם לא יכולים לשמוע יותר את השם סיני. מזור מאד. כאשר מדברים אליכם על סגירה אתם מוכנים עדיין לשמוע, למרות שכבר דיברו על השאלה הזאת ארבעים שנה."

● **השייך פולימאן אל הזוייל**: "אילו היו שואלים אותי מה לתת למצרים — את עזה או מיליון ל"י מכיסי הפרטי, הייתי נותן מיליון ל"י. כי הכסף הולך ובא, אבל אין לי בטחון שעה תחזור."

● **ח"ב חרות ד"ר שמשון יוניצ'מן**: "זכותו של כל שר לבחור לו כתחביב אישי את השנאה למפלגה אחת. אבל עליו לעשות זאת על חשבוננו הפרטי, לא על חשבון משלה-המסים."

● **המשורר אלכסנדר פן**, במסיבה ברמת-גן: "ההבדל ביני לבין המשוררים האחרים הוא, שאני אינני מורח את העולם בלאקה, אלא מתאריו כמות שהוא."

● **הסופר-הבמאי הצרפתי סאשה גיטרי**: "גשים אוהבות את טיפוס הגבר השתקני, משום שהן סבורות בטעות כי הוא לא רק שותק אלא גם מאזין לדבריהן."

צנוורה

עשר הדקות החשובות

השבוע מוצג בקולנוע חן בתליאבי סרט בריטי, אשר הביקורת בכל העולם הגדירה אותו כסרט מצויין. אולם סרט המלחמה הימית נראף שפי (הקרב במישור הנהר), כפי שהוא מוצג בארץ, הינו חסר כמעט כל ערך קולנועי-אמנותי.

יתכן שמבחינה היסטורית טהורה הוא עונה על כל הדרישות, שכן הוא מגולל בפשטות ובבהירות את פרשת אנית הגי הגרמני, שבתחילת מלחמת העולם השנייה ארבה לאניות המשא הבריטיות והשמירה אותן, עד שהוכרחה לטבע את עצמה כתור צאה מתכסיס פסיכולוגי.

יתכן שמבחינה לאומית בריטית מספק ה סרט את דרישות האנגלים ואוהדיהם. הוא מציג את הגבורה שבמידתם הנפלאה של מלחי שלוש אניות הסיוור המיושנות, שיצאו לצוד את הנראף שפי.

אולם הסרט, כפי שהוא מוצג בישראל, איבד את ערכו המיוחד. גרם לכך מעשה שעשתה המועצה לביקורת סרטים ומחזות. מועצה זו, המורכבת כמעט כולה מאנשי רוח, מתכנים ואנשי ספרות, החליטה תחילה לפסול את הסרט כליל, משום שהוא מציג מספר חילולים גרמנים באור אנושי, דבר העלול לפגוע ברגשותיהם של אזרחי ישראל.

אך המועצה הבינה את חוסר ההגיון שבהחלטתה, הרשתה לבסוף לאזרחי ישראל לראות את הסרט — אך לא את כולו. מוזמן הצגתו קוצצו רק כעשר דקות, אולם עשר דקות אלו הספיקו כדי ליטול מהסרט את טעמו האנושי ואת ייחודו. כי דווקא קטעים אלה, בהם מתואר גם האויב כאדם בעל מחשבות ורגשות, הן אשר העלו את הסרט מהצגת גבורה דוקומנטרית ליצירה אמנותית נדירה.

סרטים

יציאת מצרים

ארץ הפרעונים (מוגרבי, תליאביב) ארצות-הברית) — נראה מבכס חיצוני סרט ראווה מן הסוג המכריז על 100 אלף משתתפים, אלף שש מאות גמלים, ושלושה מיליון אבני גרניט לבנין הפירמידה והמסכת כמ בשעתים של שיעמום. אך ארץ הפרעונים היא סרט-ראווה בלתי רגיל.

לרשותו של הווארד הוקס, הבמאי שיצר את הסרט בסביבות סכר אסואן במצרים, בחרטום שבסודאן ובצל הפירמידות המצרות, עמד תסריט מצויין. אילו עמדו גם השחקנים על אותה רמה כמו התסריט, היה פרי עמלם מסוגל להיות סרט טוב באמת.

העלילה עוסקת בנצרים של 3000 שנה לפני הספירה. פרעה (ג'ק הוקינס) חוזר מי מסע נצחון על שבטי קושיט ועמו רבבות עבדים. הוא מחליט לנצל את העבדים לבנין צוץ עבודות ציבוריות ברוח הזמן — פירמידות ענק, בה ייקבר, מלאכת בנין הפירמית, והנמשכת שנים והמועלה על הבד בצורה אנושית משכנעת, משמשת גם רקע לי תסבוכת אהבים.

הנסיכה גליפר (ג'ון קולינס) מגיעה אל הרמוני של פרעה לשמש לו אשה שניה. ככל אשה, רוצה גם גליפר להיות האשה הראשונה והיחידה. היא מחסלת באמצעים שכבר או היו עתיקים את יריבתה נאילה (הרקודנית הצרפית קרימה), את בנה ואת פרעה עצמו, מוצאת את סופה בתוך הפירמידה החדשה. יציאתם של עבדי פרעה לי חופש בהודמנות חגיגית זו מתאימה מאוד לאווירת חג הפסח היהודי.

אחת המעלות הגדולות של הסרט היא ללא ספק ג'ון קולינס, המופיעה בו בתלבושות העומדות קצת בסתירה לקוד ההוליוודי הרגיל. להפתעת הכל, היא מגלה כשרון משחק, ודווקא במקום שאף אחד לא מצפה לו.

סיווג במקום ואולם

גאבי (דן, תליאביב) ארצות-הברית) — היא הנוסחה החדשה של המלודרמה הישנה גשר ווסטרו, המותאמת לטעמים ולדרישותיהם של בני גיל הספערשעה האמריקאים. למעשה גשאר העלילה של רוברט שרוד במלומות: חייל אמריקאי פוגש בחקופת מלחמה נערה צרפתית בלונדון, מתאהב בה ומחליט לשאתה לאשה. אך גשארשאים מת

עכבים, הנערה אינה מכניסה את החייל לי מיטתה ולפתע הוא נלקח לחזית.

כאשר מגיעה הודעה כי החייל נהרג, מקבלת הנערה יסורי מצפון על שמנעה ממנו את גופה לפני מותו. היא מחליטה לחקן את המעוות בעזרת חיילים אחרים. כאן, כמובן, חוזר המת-חי ומתעוררת הבעיה הנצחית: האם חטאה הנערה או לא?

כנוסחה החשה הועתק הרקע ממלחמת ה עולם הראשונה לשניה, במקום מנגינת וולס הנרות המפורסם, משמיעים שיר בגאלי ש אינו נקלט בזכרון, ובכתי הקפה שוב אין

ג'ון קולינס ב"ארץ הפרעונים"

חיטול באמצעים עתיקים

החברה רוקדים חלסים וינאים אלא סחיגנים סוערים. דמותו המיושנת של רוברט טיילור הוחלפה בצעיר בעל פני ילד (ג'ון קר), ואילו וויאן ליי הגאונית הוחלפה בלסלי קארון, שהיא כנראה שחקנית מצוינת, אולם לא לתפקידה בסרט זה.

כדי להתאים את העלילה לבני הנער ה אמריקאים המעודנים, שונו בה תיאורי ירידת המוסרית של הרקודנית המיואשת, ובמ קום מותה הטראגי, היא מוצאת סוף נעים יותר בחיקו של המת שקם לתחייה. למרות חידושי הטכניקה, הרי כל מי שראה את גשר ווסטרו המקורי, יראה בגאבי חזרה חסרת טעם וחסרת תועלת.

תדריך

אלה הסרטים המוצגים בשבוע זה בערי הארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **מחממה ושלום** (אופיר, תליאביב) ציון, ירושלים) — גישה בלתי מהוקצעת צבעונית ומבריקה, ליצירתו הגדולה של טולסטוי, בצירוף תמונות קרב המגוונות יוצאות מן הכלל. הנרי פונדה, אודרי הפס בורן ומל כרר.

● **ריצ'ארד השלישי** (צפון, תליאביב) — הטרגדיה רחבת השחיתות ביותר של שייקספיר, בפירושו ובביצועו של סיר לורנס אוליבייה.

● **סימון ולורה** (אורלי, חיפה) — קומדיה בריטית מצוינת על זוג רבניות, מופיע כנוג כאושר בטלביזיה, וכשהם מת פייסים בביתם הם מופיעים בסערות-ריב בי טלביזיה.

לפני זמן מה פירסמתי את מכתבן של (1015/1178), צעיר הלומד בקולג' אנגלי ואשר חביע את חפצו להתכתב עם נערה בתנאי שלא תהיה חברת השומרה-הצעיר. בהזמנות זו חיזרה את דעתו הלא-ביתר-חיובית על חברי תנועה זו.

לפני שבוע הגיע אלי מכתבו הנרגז של קיבוצניק שביקש ממני לפרסם את דעתו על הכתב:

"משום מה, מכתבך לרות, דווקא הוא דורש שאענה לך ולרבים כמותך שדרך חייהם היא דרכך, ומחשבותיהם — מחשבותיך."

"אני חבר קיבוץ השומרה-הצעיר, לא משום הקולנויות של קני השומרה-הצעיר או המחנות-העליים שאתה נבהלת ממנה ואצת וברחת לחוץ-לארץ, לאנגליה, לי "חלוציות" ... ללמוד משפטים ... אם אתה כל כך רגיש לשאגת השומרה-הצעיר הקולנויות, לכן חלש, אתה משי תעמם ואתה בעל קריירה במשפטים — הרי לפי מכתבך אינך מתאים כלל להיות עורך-דין או שופט. מקימד יתפקידך הם כנראה להיות בין רוקדי הממבו שה מולניות שלהם היא דווקא יותר שואגת מאשר הקולנויות של חברי ושל, אשר גם מנשימים את מה שהם משמיעים ... רבים חאנשים בישראל שנבהלו מה קולנויות של התנועות הללו ו-ברחתי לספר, לנגב, להתישבות בגבולות, זו הקריירה שלהם, זה פסקידן חייהם שהם פורקים לעצמם. בלי לימוד משפטים באנגליה."

"במיתבך קראתי שאתה מאד משתוקק לאחוז "חתיכה מישראל" אני מז מיו איתך לבוא לבקר בקיבוץ, שאינו רחוק מהטיר אך יישב על היכול. תי היה פה מהנוף, מחיילים, מהיבול ה ארוד. בידך אתו "חתיכה" רובה ואז שיכד ויל "חתיכה" טרקטור צמיד לחי רשה ואראה לד מה זו קולנויות מהפכה איתך לחרש, ויטלחה איתך לאנגליה, קולנויות זו היא מהישיבה את חירי ואיתי לסמור של הגבול כדי שלד לא חאווה ייח חחית עם פדאינים בדרכך באחד מכישי הארץ."

להתראות מאיר, קבוץ חורשים."

★ ★ ★

חכמה באוניברסיטה

(1019/1191): — נערה נחמדה אך לא יפה מעדיפה חרמה על גבוה ותיבט לעשות ולכתוב בלי לשהות ללמוד מדעי הטבע באוניברסיטה.

★ ★ ★

פה מפיק מהומות

מראה החיצוני, אומרת (1019/1192), סביל בהחלט. היא תלמידת שביעית, גבוהת-קומה שחורחורת וחובבת התכתבות. סיבה מספקת כנראה לרצות להתכתב עם צעיר אלמוני, כדי להיות, אולי, קצת שונה מרעותיה, היא אומרת שיש לה פה גדול "לא במידה, אבל בתפוקה" מרגיעה היא. פרט לזאת היא אוהבת להקים מהומות, ספורט, ריקודים וי טיולים.

נסה, מה איכפת לך? אולי היא לא כל כך גוראה כפי שהיא נשמעת?

★ ★ ★

לשבת או לספר

לכמה מביניכן יהיה דם להשיב על מכתבו של (1019/1193):

"לרותי היפהפיה — אני מקהה שגם במציאות."

"אני מוצא לנכון לחלק לך מחמאה על מבצעך הכביר בדאגתך לקרוב לבבות, ובעקיפין יש לך חלק במצאת פרייה ורבייה. ישר כוחך. חזקי ואמצי. ישנו פסוק בכתבי הקודש: "פסור לחמך על פני המים כי ברבות הימים תמצאנו."

אני מקהה שלא איאלץ לחכות לאחריית הימים.

"אני לילד נצרת, בן פלחים ממוצא ערבי, בן עשרים ושלוש. בנעורי הייתי רועה צאן אצל משפחה יהודית. שם למדתי לדבר עברית בצירוף קרוא וכי טוב. לא עלה בחלקי ללמוד בין כותלי בית הספר, אלא תחת כיפת השמים כשיר אחת מחוקת שבט רועים והשניה — שבט סופרים."

"ברצוני להתכתב עם נערה במטרה להעתיק את המחיצה בינינו ולהבהיר את הגורמים למצב הנוכחי, בממה לקרב את ידידותנו ולגשר גשר על פי התהום הרובצת בינינו."

אילו היינו צריכים שנינו להתחרות במלצות בעברית, יהמוסה, אני מבי טיחה לך שהיית זוכה."

★ ★ ★

כך עשו כולך

אני ניגשת למכתבה של (1019/1194) במורא ובמשא פנים. היא נסעת הקיץ לטיול באירופה והיתה רוצה לצרף אליה חברה אותה תכיר באמצעית. היא תשי מח להצטרף אליה רק במקרה שאותה נערה נוסעת גם היא. כך שאל תטפנה אשליות. אולי בכל זאת תחליטי לקחת אותי? למה לך אנשים זרים? אבל אין לי כסף. הרי אינך מתארת לך שבמשך כורת שאני מקבלת אפשר לחשוב בכלל על נסיעות."

לא, ברצינות, היא באמת עושה רושם נעים. היא רוצה להתכתב גם עם צעיר משכיל כבן 26—30, רציני אך גם משעשע, שיהאב לשהות — לעת עתה בכי תבים — לבקר בתערוכות ציור, קוני צרטים, טיולים, תיאטרון וסרטים טובים שכחתי לציין כי היא אוהבת לטייל בארץ, מתעניינת מאד בארכיאולוגיה."

חברותיה נישאו כולן, והיא חשה עצמה בודה במקצת. היא בת 24 ושונאת רוקענרול."

★ ★ ★

אומרים עליו באוסטרליה

אם היה שם מאז ומתמיד, או הגיע למקום, כמו כל ישראלי טוב, לא הצ לחתי לברר. מכתבו של (1019/1195) בא מאוסטרליה, ארץ הקנגורו והבומראנג. הוא בן 25, כותב שהוא "אחד כמני שנמצא בגולה והרוצה לבקר בישראל", רוצה לכן להתכתב עם נערה בגיל 23—18. נחמדה, ויש לה אינטליגנציה עצמית וכמו כן שיהיה לה מה לספר על "ישראל" (המרכאות אינן שלי) וכן שיש לה הויקה לבקר בחוץ לארץ."

איהה מין בחור הוא? שאלנה את כל נערות מלבורן ושמענה שהוא נחמד ומעניין. כך, על כל פנים, אומר הוא.

הסיפוס שלי

עתה משויהית את עצמך ואת משויהית שתמ נתן מופיעה בעתון, דעי לך שי הארנק האדום בו נמצאה, שריו עתה בידי הבטוחות של יוסי זרחינג, ת.ד. 650 תליאביב, הסבור שאת בדיוק הי סיפוס שלו.

הוא סיפר משהו על היותו בחיל ה אוויר וכמה שהוא גברי ומקסים. היחתי בעצמך, אם רוצונך בכך."

די.ו.ב.ק.

עתה טובה אתה

תשבץ העולם הזה 1019

			7	6	5		4	3	2	1	
12						11	10		9		
		16					15			14	13
			20		19		18				17
		25		24	23			22			21
				29		28			27	26	
					33		32		31		30
39	38					37	36		35		34
			43					42	41		40
		48		47			46		45		44
			52		51			50		49	
					54						53

מאונך: 1. אניית חיל-ים; 5. אנה כריסטי בהבימה; 9. תחנת השידור הלאומית; 13. ב"המת משא טיב"טית; 15. דיפי לומט ישראלי ל-שעבר, כיום איש האוניברסיטה ה-עברית; 16. אות עברית; 17. שמו הפרטי של אמן המפוחית אדלר; 18. מולטימיליונר אמריקאי; 20. מ"קור מים; 21. תערוכה בחיפה; 22. מיכל מים; 23. מלת פנייה ערבית; 25. ... להם, ולא ידברו!; 26. מפעל תמי

רוקים; 28. מלכה תנ"כית; 30. סמל המוטומטים; 33. איננו נהנה מהקלות במס'ההכנסה; 34. ספינות מספר; 35. מלת פנייה; 36. כף אשפה; 38. הבעת הכאב הטיפוסית; 40. אחד החושים; 41. מטבע קשה מאד; 43. לו בעברית עתיקה; 44. פעולות מיוחדות; 46. שטר ללא קץ; 48. ישן; 49. יישוב על שם נשיא אמריקאי; 53. עתון בוקר; 54. מלך חשמונאי.

מאונך: 2. חוגרים אותו לאבל; 3. משכן האריות; 4. ממצא הטלפון; 5. גבעה רמה; 6. קטנות מן הבקר; 7. עמוד מים; 8. נמל ישראלי; 10. ממלכה עברית; 11. הודעה אלחוטית; 12. קללה; 14. יישוב ליד ח'יפה; 16. הסוד של פסח; 18. אות עברית; 19. נוזל שחור; 22. צד במשפט; 24. רשיון כניסה; 27. קריאת הת-פעלות; 29. אות; 31. התקוממות; 32. החידוש האחרון בסיגריות; 34. מדינה ידידותית; 37. נכד יעקב; 39. רישום המאורעות מדי יום ביומו; 42. אסור להקדימו לקנה; 45. סוף כל סיגריה; 47. סמל שנאת היהודים; 49. כל אחד; 50. כלי בשחימת; 51. אות צר'ציל; 52. לא מבושל.

באולפן גרג (Gregg) נפתח השבוע קורס דריחשי (פעמים בשבוע) ל

קצרנות

עברית או/ו אנגלית הצלחה מובטחת - הרשמו מיד אצל מר ח' בריקא (קמפינסקי), המנהל, בתל-אביב: גורדון 5; בחיפה: ב"ס "במעלה" החלוק 13 (כתובת פרטית: פבונר 19, חיפה)

מברשת ראש ברקט

BARLETTE

מונעת נשירת השערות ומשווה זוהר וברק! תתוצאה מפתיעה!

הווי

למען השם

בתל-אביב, עבר נהג את כל הבחינות העיוניות והמעשיות, לא הצליח לקבל רשיון-נהגות לאחר שהתרגש יתר על המידה, לא ידע להשיב מה שם הוריו.

★ ★ ★

כשר לפסח

בירושלים, חיסש משרד הדתות שי נאה למשתתפי סדרי פסח הציבוריים, חילק להם 3000 הגדות אמנותיות מוכרות ש' הוחרמו עליידי מוסדות המכס.

★ ★ ★

הראש נהיה לזנב

באורורה, ארצות-הברית, הסתכסך ראש העיר פול איגן עם מפקד המשטרה, נעצר מיד באשמת נהיגה בלתי-זהירה, בילה לילה בכלא ושוחרר רק לאחר תשלום 50 דולר קנס.

★ ★ ★

נסיון חוזר

בתל-אביב, הגיעה המשטרה לדירתו של גבר שהואשם עליידי עזרת ביתו בנסיון לאנסה, מצאה אותו בחברת צעירה אחרת, שאף אותה ניסה לאנס.

★ ★ ★

עסקי אוויר

בווינגטון, הקים נוכל בשם הארולד בארני חברה להפצת מכשירים אלקט-רוניים על פי פטנט שהביא עמו מביקורו בכוכב-הלכת חווינס, לא התקשה למצוא שני שותפים שישקיעו 58 אלף דולר בעיסקה.

★ ★ ★

החסידה באה

בנכטים, התנגשה חסידה במכונית של המושב, בהחילה יולדת שנסעה בה לבית החולים לילדות, החישה את צירי הלידה, גרמה ללידתו המוקדמת של ילד בריא.

★ ★ ★

ספסל המזונות

בירושלים, חייב בית-המשפט העליון בעל לשלם לאשתו את כל הוצאותיה ל-ניחול משפט מזונות נגדו, מאחר שתפקידו של הבעל לספק לאשתו את כל צרכיה ותבני-עת מזונות הינה אחד מצרכים אלה.

★ ★ ★

סיום מוצלח

באיהבאריה, ארגנטינה, לאחר שנערכה סעודה חגיגית ל-2000 פועלי בית-חרושת גדול, לציון שנת עבודה תמימה ללא כל תאונת-עבודה, חלו למעלה מאלף פועלים בהרעלת קיבה.

★ ★ ★

כמימים ימימה

בפרום, בוטלה ברגע האחרון הצגת סרט בקולנוע המקומי, לאחר שנתגלה כי מכונת ההסרטה נעלמה.

★ ★ ★

קדושת השבת

בקריבלאנה, ארצות-הברית, הודה ה' שטר סומאס היל בפני חוקריו כי רצח את אשתו, סירב לסטור פרטים נוספים ב' טענה כי הרצח בוצע ביום השבת שלו "ומה שאני עושה בזמני החופשי הוא עניין פרטי שלי".

★ ★ ★

מים ער נפש

בתל-אביב, הסביר תושב אשקלון מדוע הקים המולה על שפת הים בשעות ה' לילה המאוחרות: "החלטתי להתאבד אבל אחרי שנכנסתי לים התחרטתי וקראתי ל' אנשים שיבואו ויציילו אותי".

ספרים

מקור

מלטרון עד כינרת

ארם ולוחם (ערך מרדכי יעקובוביץ, הוצאת נ"ב, 156 עמודים) - הוא סיפור חייו של רבי-סרן יצחק בן מנחם, הידוע בכינויו גוליבר, אשר נפל בעת קרב הכינרת נגד הסורים, בדצמבר 1955. קורותיו של ה' לוחם, אדיר השרירים והשאיות, מסופרות לסירוגין עליידי אלוף-משנה אחר, חמשה סגני אלופים, שמונה רבי סרגים, שני סרגים, סגן אחר, שני טוראים בחיל המילואים ומספר אורחים.

סיפורים אלה משתלבים יחד עם קטעי יומנו של גוליבר ליצירה ביוגרפית מרתקת. הקורא רואה את גוליבר כבן רמתיים אוהב הקלאות ושונא הרג - וכחיל המוריד מן הכביש משאית עמוסה ערבים, מחסל את נוסעיה בזה אחר זה.

בעת מלחמת-העצמאות השתתף גוליבר בקרב לאטרון, צוין עליידי מנחם הקרב למיניהם כמקלען הבודד שבלם כל התקדמות נוספת של הערבים. מאוחר יותר פעל הוא במסגרת חטיבת השריון של יצחק שדה, השתתף בכיבוש עוג'ה אל-חפיר.

באחד מימי ההפוגה השנייה יצא גוליבר במשורין לסייר את הכפר הערבי אל-בוג'ג, נכנס לתעלה ונחשק במקום. חוליה של אנשי הלגיון הערבי שנמצאה בקירבת מקום הופתעה כאשר פנה גוליבר אל מפקדם, ב' קש ממנו לעזור בחילוץ הרכב הישראלי, לאחר שהוצאו הלגיונרים את המשורין מתוך התעלה, קיבל המפקד הירדני פרס מיוחד במינו: גוליבר הרכיב אותו על צריח המכונת, הסיע אותו עד עמדתו.

להט פריסאי, כתום המלחמה נשלח גוליבר לסויר על פני בריטניה ואמריקה, ב' מסגרת פעולות המגבית היהודית המאוחדת. עסקני המגבית לא שבעו ממנו נחת - כי הוא נהג להטות את האמת בפני היהודים המקומיים, להמריץ אותם שלא להסתפק ב' שליחת כסף לישראל. לא שבעה ממנו נחת גם צעירה פריסאית, אשר התלהטה למראה קומתו הענקית, הציעה לו הצעות מוש' כות ביותר - ונתקלה בסירוב מוחלט.

מאוחר יותר משכו קומתו וכוחו הגופני האדיר של גוליבר (סיפור הוא עצמו עוד בהיותו בן 17: "היקף החזה 110 ס"מ, גובה 183 ס"מ, משקל 80 ק"ג, מחרומם על ה' ידיים שש עשרה פעם") את הסטודנטיות של האוניברסיטה הירושלמית, בה יצא ללמוד. אולם גוליבר, אשר חילק את זמנו בין הצבא והלימודים, דחה מעליו את יפות ה' תואר, העדיף את הפחות-יפות. נימוקו: "הגיע הזמן שהבחורות היפות תדענה כי לא הכל שייך להן. גם למכוערות מגיע משהו".

כאשר התעורר משר הסכמי שביתת-הנשק, החליט גוליבר כי אין השעה יפה ללימודים. הוא עזב את האוניברסיטה, ה' גייס לצבא הקבע, עבד זמן מה כמדריך, אחר עבר ליחידה קרבית, גם שם התפרסם בהתנהגותו המקורית. כך, למשל, באחד הימים, כאשר בוששה האפסנאות לשלוח נעלים מיוחדות למי-בעל רגלים ענקיות, חלץ גוליבר את נעליו שלו, הכריח את המי-ל לקבל אותן.

עלילות גוליבר הסתיימו ב'12 לדצמבר 1955, בצורה שלא נזכרה כלל בספריו של יהונתן סוויפט. סיפר אחד מחבריו, אשר לחם לצידו בקרב הכינרת: "מפי החובש הפלוגתי נודע לי כי גוליבר נהרג מרימון שהושלך עליידי ערבי. הרימון הודרדר ב' מדורו, חלף בין רגלי מחלקה שלמה ו' נעצר לרגלי גוליבר. למעשה נהרג הוא עוד בטרם הספיק לחזור אל היעד פנימה...". העלילות הסתיימו. אולם הספר לא תם. הוא מסתיים למעשה ברשימה של גוליבר עצמו, הנשמעת כחזאה. כתב גוליבר ב' השאר: "בהשקיפנו אל עוצמתן הגוברת ו' הולכת של מדינות ערב - ובראשן מ' צ' רים - שומה עלינו להגביר חילוקים, לה' עצם עשרת מונים, לבנות וליצור, לטע' ולזרוע, לחרוש ולקצור. הישגינו העצומים בשנים אלו - כל יסגורו את עינינו!".

לסיכום: הוכחה ניצחת לכך שלא כל ספר זכרון משעמם עד מוות.

חדש וקריא

• **חזון ודרן, כרך ה'** (מאת דוד בן גוריון, הוצאת עיינות, 311 עמודים) - ביגיי מלקט את הקטעים אשר נכתבו על ידיו בשדה בוקר, באין רעית כבשי המשק לבין פגישות עם הזאבים המפלגתיים. מוק' דש לדעייתו, פולה, אשר נאותה ללכת א' ריו במדבר. חומר-רקע טוב לכל הרוצה ל' חוב יצירות מסוג אחד ודורו.

מלחמה ושלום - הספר האדיר שהפך לסרט אדיר לא כחות שלום לך מלחמה!

הרוזן הגאון. לייב טולסטוי כפי שנראה בצעירותו. למרות השינויים והקיצוצים בסרט שבונה על יצירתו, מרחפת רוחו של טולסטוי על היצירה הקולנועית.

מאז הוקרנה התמונה הנעה הראשונה על הבד חלמו אנשי ההסרטה על הקרנת יצירתו של טולסטוי „מלחמה ושלום“. משנת 1925 הודיעו לא פחות מאשר 124 יצרנים על כוונתם להסריט את היצירה. יותר מעשרה

קציני מטה של הגנרל קוטוזוב. היה צורך במערכת שלמה ותקינה של מחקני צבא מודרניים, שהעסיקו עוד מאות רבות של חיילי הצבא האיטלקי, שלא שותפו בסרט. כדי ליצור אפקטים קרובים למציאות קרבית, השתמש וידור בחמרי נפץ שהיו סמונים עמוק באדמה, בשטחי הסתערות החיילים, פוצץ אותם מבלי שהחיילים ידעו היכן הם. מול גל סרשים דוהרים מתח שורות של חוטי תיל בלתי נראים, כך שסוסים רבים מעדו ורוכביהם צנחו מבלי שיהיו מוכנים לכך כלל.

הבעיה האמיתית התעוררה בקשר לתותחי הקרבות. במשך שנהיים עשו שליחים מאמצים בכל המוזיאונים של אירופה כדי לשאול לצורך ההסרטה תותחים עתיקים מתקופת נפוליאון. ניתנו כמה הבטחות, אולם כשהחלו עבודות ההסרטה לא הסכים אף מוזיאון אחד לעמוד בהתחייבותו. תוך שבועות מספר הוזמנו בבתי מלאכה איטלקיים תריסר תותחי מתכת וכארכעים תותחי עץ לצורך הצילומים.

המבצעים הסכניים של הסרטה מלחמה ושלום לא נסלו מהאמצעים האחרים שהיו דרושים לך. כך, למשל, הוקמו באולפני ציירה ציטה ברומא רובעים שלמים בדוגמת בנייני מוסקבה, על מנת להציגם לאחר מכן. על נהר איוונצו הוקם

באולפני פונטי דה לורנטיס באיטליה, (העולם הזה 1018), לא היתה זו היצירה בהיקף שראה אותה טולסטוי. 10 הקרבות של הספר קוצצו לשלושה, ומתוך 23 הדמויות הראשיות נותרו רק 17. דגש העלילה הוטח מדמותו המיסטית של פייר לדמותה הפשוטה והרומנטית של נטשה. ניתוחים טולסטויים אפייניים של מאורעות היסטוריים שנוו כליל, במיוחד מאמציו לנפץ את אגדת נפוליאון.

בכל זאת, נשאר הסרט ראוי לשם המתנסס מעל יצירתו הספרותית של טולסטוי. כי רוחו של טולסטוי מרחפת מעל גילוי הצלילוד, זו הרוח המאמינה כי לא האיש הגדולים הם הקובעים את מהלכה של ההיסטוריה. וכי המציאות, השליטים והרודנים למיניהם הינם רק סמלים הנישאים על גבי זרם שאין להם שליטה עליו ולא היכולת להתנגד לו. כך, למשל, זכה נפוליאון, לדעת טולסטוי, במערכת קרבותיו לא בגלל כשרונו האסטרטגי או כוח גייסותיו, אלא בגלל העובדה שיריביו היו משוכנעים מראש כי יפסידו את הקרב. עבור טולסטוי גבור הפלישה לרוסיה הוא הגנרל הרוסי קוטוזוב — רק משום שלא עשה כלום, נמנע מקרב, חיכה בסבלנות עד שצבאות צרפת יהרסו את עצמם.

★ ★ ★

מים מועטים לפני מותו עבר הרוזן לייב טולסטוי במסדרונות אחוזת אבותיו ביסניה פולינה, כאשר שמע את אחת מקרובות משפחתו מקריאה בקול קטע מתוך יצירתו מלחמה ושלום. למרות שטולסטוי בן ה-82 נהג שלא לדבר לעולם על איזו שהיא מיצירותיו לאחר שגמר לכתבה, עמד הפעם והאזין לכל הקטע. לבסוף הניע בראשו ואמר: „זה לא רע. כתוב די טוב. מי כתב את זה?“

הוא היה בן 36 כאשר החל לכתוב יצירה זו. שש שנים חלפו עד היום בו כתב את האחרונה מתוך 700 אלף מילות הספר. מה שהתקבל בסיום, ולאחר שאשתו טוניה העתיקה בכתב ידה שבע פעמים את כל הרומן, היה שונה במקצת ממה שהתכוון לו טולסטוי כשניגש לכתוב את הספר. בתחילה התכוון לכתוב את סיפור תולדותיה של משפחה אחת, על רקע התקופה הסוערת של מלחמת נפוליאון ופלישתו לרוסיה. על בני משפחה זו היה לעבור מספר מאורעות אשר ישפיעו עליהם באורח נפשי, יגרמו להם למשברים. לבסוף יטוהרו הנפשות ויחיו חיים שלווים ומאושרים. רק במהלך הכתיבה עצמה החל טולסטוי להרגיש את מאבק האיתנים הנצחי בין כוחות המלחמה והשלום ולבנות תוך כדי כך השקפת עולם היסטורית מיוחדת לו.

הארמה החרוכה. שיטת האדמה החרוכה, והנצחון בעזרת הנטיגה, באים לביטוי קיצוני בסרט בדעיתו והשקפותיו של הגנרל קוטוזוב (ראשון משמאל), אותו מגלם אוסקר הומולקה. בתמונה נראה קוטוזוב לפני קרב בורודינו, בחברת הנסיך אנדרי (מל פרר) ושני צבאו. בקרב בורודינו נחלו הצרפתים נצחון, אולם נצחון זה עלה להם במחיר שליש מצבאם.

גשר עץ מיוחד לצורך הסרטה קרב ברוינה. שלוש פעמים סחפו מי הנהר את הגשר עד שהצליחו ליצבו. כאשר, לאחר השלמת הסרט, נפרדו המפיקים פונטי ודה לורנטיס, חילקו ביניהם את הרכוש. פונטי נטל את כל אביזרי ההסרטה והתפאורות, לורנטיס נטל רק את הסרט. אין חשש שעשה עסק רע.

★ ★ ★

טולסטוי והסרטים

אחת מהצגות הככורה של הסרט מלחמה ושלום, נכתה הרוזנת אלכסנדרה לבובנה טולסטוי (72), בתו של הסופר, העוסקת בשיקום פליטים הבאים לאמריקה מהארצות הקומוניסטיות ובניהול חחה חקלאית. סיכמה הבת את רשמיה מהסרט: „לפני 47 שנים הייתי נוכחת עם אבי בהצגת הסרטים הראשונים שהוקרנו ברוסיה. אבי הושפע מהם מאוד, בעיקר מהסכניקה של הקולנוע ולא מהתוכן. תתארו לכם איזו השפעה חינוכית יכולה להיות לסרטים שיציגו מאורעות היסטוריים, פרקי גאוגרפיה וכדומה, אמר אז אבי. אולם גם הוא לא תיאר לעצמו כי יבוא יום ויצירותיו יועלו על הבד.“

אני עצמי מוקסמת. כי למרות שלא נולדתי עדיין כשהספר נכתב, הרי הדמויות המופיעות בו הן קרובי משפחה המוכרים לי. מכל אנשי המשפחה הגדולה התפעלתי במיוחד מנאטאשה (אודרי הפבורן), זוהי למעשה אחותה של אמי, נטשה. רק אלוהים יודע איך זה קרה שהשתיים דומות כל-כך.“

הפתעות אמיתיות בקרב המדומה

המעלה הגדולה של הגירסה הקולנועית של מלחמה ושלום טמונה בתיאורי הקרבות שבה. תמונות מרהיבות אלה מצליחות לטעת בצופה את הרגשת המלחמה כפי שהרגישו אותה החיילים האלמונים מלפני 150 שנה. נוצר מתחיל להבין את המתופפים הצועדים בראש הגייסות חשופים לכדורי האויב, את הרגשת ההתלהבות למראה הדגלים המתנופפים, את הרגשת הזוהרה הנוראה למראה בשר התותחים הפצוץ והאכול. הצופה מופתע כשהוא עורך השוואה בין הקרבות של או לקרבות של היום ונוכח לתדהמתו כי למרות השינוי בצורות הלחימה, בסוגי הנשק ובמקומות ההתמודדות, נשארת הרגשת האדם במלחמה כלפי המלחמה שווה. זה בדיוק מה שרצה טולסטוי להוכיח ביצירתו. ואם הסרט נוסע הרגשה זו בלב הצופה — הרי נשאר נאמן למקור.

הקרב המפורסם של אוסטרליק, שהחל ב־2 לדצמבר 1805, הסתיים כעבור יומיים. בגירסה הקולנועית נמשך הקרב יותר משבוע ימים. 1500 החיילים האיטלקיים שהשתתפו בו, כשהם ממלאים פעם את תפקיד הצבא הצרפתי, פעם את תפקיד ההוסרים הרוסים ופעם את שניהם גם יחד, היו זקוקים למערכת שלמה של טלפוני שדה, של מכשירי אלוט משוכללים כדי לתאם מהלכים שנעשו בעבר בעזרת תרועות חצוצרה בלבד.

שבוע גורלים איטלקיים ושני מומחים איסטרטגיים, שניהלו את הקרבות כשהם לבושים במדים, נראים בסרט

שריפת הדגלים. אחת התמונות המבטאות את מפתחו של נפוליאון, ללא כל מלים מיותרות, היא תמונת מעמד שריפת הדגלים לאחר המפלה בקרב ברוינה. נפוליאון המובס (שני מימין) עומד בחברת שרי צבאו הקפואים מהקור שאינם רגילים בו נוכח הדגלים הנובעים. את תפקידו של נפוליאון ממלא בסרט השחקן הצ'כייברי, הרברט לוס.

כיום נחשבת יצירה זו לרומן הגדול ביותר שנכתב אי פעם. כתב הסופר והמבקר הבריטי סומרסט מוהם על הספר: „שום רומן בעל יריעה כה רחבה, העוסק בתקופה היסטורית כה סוערת ובתיאור רחב כזה של טיפוסים, לא נכתב עד כה, ולדעתי גם לא יכתב. בצדק, אפשר לקרוא לו אפוס. קשה לי לחשוב על יצירה ספרותית אחרת שאפשר להגדירה כך באמת.“

סטרקוב, מבקר ספרותי שהיה חברו של טולסטוי, הביע את דעתו על הספר במשפטים אלה: „תמונה מושלמת של חיי אנוש. תמונה מושלמת של רוסיה באותה תקופה. תמונה מושלמת של מה שאפשר לכוונתו ההיסטוריה והמאבק של בני האדם. תמונה מושלמת של כל מה שבני אדם מוצאים בו את אשרם ואת גדולתם, את יגונם וכדוכסם. זהו מלחמה ושלום.“

מלבד חזירה עמוקה זו ללב אנוש נותן הספר תמונה מושלמת של הדיוקרב ההיסטורי בין קיסר צרפת נפוליאון לצאר הרוסי אלכסנדר הראשון. הוא מהווה פנורמה מפליאה של קרבות ודרך ביצועם, של התפוכות החברה האריסטוקרטית, של אהבות עדינות וחטאים מרושעים, של התלהבות דתית ופטריוטית, של מוסקבה הבוררת ושקיעתו של צבא נפוליאון הגדול בשלגים של דרך סמולנסק.

23 טיפוסים ראשיים מופיעים במלחמה ושלום. 47 טיפוסים משנה ו־500 דמויות נוספות המתוארות בקצרה. כמעט כולם יודעים את טעם האהבה ואת השנאה למלחמה ולמחל. כאשר הועלה בשבוע החולף על מסכי הארץ הסרט המבוסס על מלחמה ושלום, פרי מאמץ של שתי שנות עבודה

העולם הרב

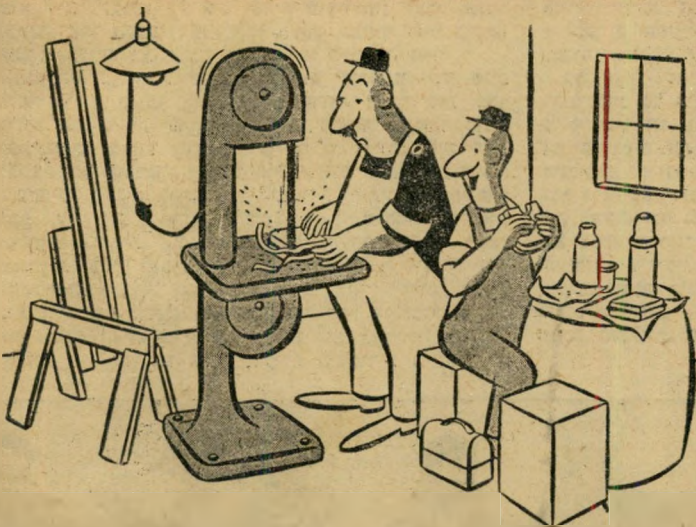
העריכת ילי ילי

מוזמנים משתתפים. אחד המשתתפים בעמוד זה יזכה מדי שבוע בפרס של פשר לירות ישראליות. הזוכה השבוע הוא נתן באום, צה"ל.

מול, נוגה

בזמן שנבחרת הכדורגל היתה בפאריס, אחרי המשחק במוסקבה, הגיע לשם גם התיאטרון הקאמרי. החברה הוזמנה לראות את הצגת הנפש הטובה מסצ'ואן. כשרצו החברה שגם שיע גלאור ילך אתם, הוא סירב בכל תוקף. "מה פתאום?" אמר, "את זה אני יכול לראות גם בתל-אביב. ראיתי שמציגים את זה מול קפה נוגה."

בעצם חגיגה, חור גמאל עבד אל-נאצר והכריז כי הוא נמצא במצב לוח מות עם ישראל...
... לפי התנהגות צבאו במבצע סיני, ניתן לומר: הא לוח מא עניי. ★ ★ ★
המפקח הכללי של המשטרה הכריז השבוע כי אין מדינה בעולם בה מרבים כל כך להכות שוטרים כבישראל...
... אולי משום כך עסקה המשטרה כה הרבה בהתי גוננות עצמית. ★ ★ ★
המענק יחודש — הודיעה ארצות-הברית השבוע...
... כך התפתחו היחסים המדיניים לאחר מיבצע סיני: קודם כל, יצאה אמריקה במחאה, אחרי הנסיגה עברה למחמאה ובסופו של דבר תבוא גם המחמאה. ★ ★ ★
מה שם ייקרא לאותם ארכיאולוגים חובבים, המצויידים יותר במרץ מאשר בידענות, וההורסים אוצרות היסטוריים במעדריהם הפזיזים? ...
... ארתי-פרחי-אולוג.

אל תהיה טפש! קרום הלחם הוא מיטב הסנדוויץ'.

מאגרות בית-הספר העברי מול

פעם, ברגע של זעם תוסס, סינן אחד התלמידים לעבר חדר, המורה לערבית בגימנסיה הרצליה, מילת גידוף כה חמורה, עד שאפילו בכנסת לא משתמשים בה לעתים קרובות.

ענה לו חדר: "בחיי שיש לך מול. טוב שלא שמעתי."

החטא הכפול

ד"ר אורן, המורה לפסיקה בגימנסיה הרצליה, נכנס פעם לשיעור, החל לעיין ביומן — והנה הכתה רועשת וצוחקת.

ד"ר אורן: "מה כאן ייש?" הצחק והרעש גוברים.

ד"ר אורן: "פנינשטין, שתפסק להפריע, אתה שומע? אני אוציא אותך מהכתה!" הצחק והרעש גוברים.

ד"ר אורן: "פנינשטין, צא מהכתה!" (רושם בפנקסו הקטן והשחור תוך כדי דיבור לעצמו): "גרשום שפנינשטין מפריע ומצחיק את הכתה והוא הוצא מהשיעור."

הצחק עולה לשיאים חדשים.

ד"ר אורן (בחומרה יתרה): "מה כאן קרה?" תלמיד אלמוני: "המורה, פנינשטין בכלל לא בא היום לשיעורים."

ד"ר אורן (ממשיך לרשום בפנקסו תוך כדי דיבור): "ונוסף על כך גרשום שפנינשטין לא הופיע ללימודים."

מאיר מוני, כפר רופין

העסק המובחר ביותר

קוראינו היקרים בדאי כבר עמדו מומן על כך, כי מפעל "בחרת בית-העסק המובחר ביותר" הוא עסק מובחר ביותר. תוך תקופת זמן קצרה הוא הוכיח בעליל כי אין כמוהו לשמר את טיב המוצרים, השירותים, הנקיון, האדיבות והמצב הכספי של העתונים העוסקים בו. מכיון שגם "העולם הבא" הוא עתון חובב נקיון ואדיבות, החלטנו להרחיב מעתה את המפעל לשטחים חדשים מתבקשים איפוא למלא דרכה בהם רגלו של סוכן-פירסומה. הקוראים ברבותיהם מתבקשים להתקשר אתנו את השאלון הבא. העסקים והאנשים הרוצים להיבחר, מתבקשים להתקשר אתנו בהקדם באמצעות חשבון הבאנק שלהם. בין ראשי העיריות המעוניינים להגיש את התעודות לזוכים יערך בקרוב מיכרז מיוחד, ועד אז הם מתבקשים להודיע בסבלנות.

את מי, קורא יקר, אתה בוחר איפוא בסעיפים הבאים:

1. הסופר המוכשר ביותר בתל-אביב.
2. הצייר המוכשר ביותר בתל-אביב.
3. הסופר המוכשר ביותר בחיפה.
4. הצייר כנ"ל.
5. איש הצבא המובחר ביותר לתפקיד המפקח הכללי של המשטרה.
6. המפלגה המובחרת ביותר.
7. ההכחשה המובחרת ביותר של דובר סמשלתי.
8. המוהל המובחר ביותר.
9. המשרד המובחר ביותר לניהול נמל אילת.
10. הבדיחה המובחרת ביותר.
11. עתון הערב המובחר ביותר.
12. הכסף המובחר ביותר.

הזוכים יקבלו תעודות מודפסות ב־15 צבעים טבעיים. את התשובות נא לשלוח לפי הכתובת: תל-אביב, ת.ד. 136, עבור לילי גלילי

פגזות לעולם צודק	
ראש המבשלה סולימאן נאבולסי (מערב)	הוא גילה און רוח. (חרות)
משה עצמון, תל-אביב	רפי קליין, ירושלים
מומחה לדייטות פוליטיות.	מבושל במיץ עגבניות.
סרט סינמסקופ בצבעים טבעיים:	נהנה מתמיסה מוסרית וחומרית
כרמל ג'ונס. (למרחב)	יסודית. (ידיעות אחרונות)
רפי לביא, רמת-גן	נעמה שול, חיפה
מהדורה חדשה של כרמן מזרחי, בוודאי.	ונרטב עד קרן היסוד.

מה שמתח - מתוח

באחד הקורסים בבסיס הדרכה של צה"ל היו החברה צריכים למלא כל כך הרבה שאלונים, עד שנמאס להם. לכן החליטו יום אחד להגיש לחניכים חתימים, העוסקים להגיע לבסיס, שאלון חדש ומעניין יותר. הם לקחו מכונת-כתיבה ומילאו שני סמנסילים בשאלות מפורטות ביותר, בכל שטחי החיים. הכותרת היתה: "שאלון השנה למבחן פסיכוכימי". אחרי השאלות השניות של השם, הגיל, הכתובת, ארץ המוצא, המקצוע והמצב המשפחתי, אפשר היה למצוא שאלות מעניינות הרבה יותר: "האם הנך סובל מכאבי ראש?", "מה היה גיל ההתבגרות המינית שלך?", "האם הנך סובל מרגשי נחיתות או עליונות ומדוע?", "האם הנך מקובל על נשים?", "באיזה גיל קיימת לראשונה יחסי מין?"

האם הנך מסוגל לייצר נוג כצורה נאותה בחיץ-לארץ?" אחרי שהתמלאו השאלונים בתשובות רציניות ביותר, בחרו החברה מתוכם אחד שהיה מיועץ בתשובות קלאסיות, וקרא לירוס שמיא את השאלון לשיחה עם "קצין הפסיכולוגיה הבסיסי", כפי שקרא לעצמו אחד ממחברי השאלון. שתלה גם שלם מתאים על דלת החדר.

המראיין, שהיה חבוש משקפי קרו שחורים ועבים, קיבל את פני החניד בחומרה רבה, כשהוא מפעלע בלי הרף בשאלון. "אל תבהל", אמר לו בנעימה אבהית, זה לא נורא. אוסמ, מקרים כמו שלך מודמנים לנו רק אחד לאחר, אבל אין מה להתיאש. טוב מאד שענית על השאלון בנילווי לב, כל עוד יש באפשרותנו לעזור לך. תבין שכל מה שנעשה יהיה רק לטובתך. אנב, זהו גם תנאי הכרחי לכך שתוכל לעבור את הקורס בהצלחה."

אחרי ההקדמה הזאת, כשהחנך כבר היה נפעם ונרגש, החל קצין הפסיכולוגיה לפרט לפניו את כל הנתונים הבלתי-כריאים והבלתי-נורמאליים שנמצאו בתשובותיו בענייני מין. "גיל ההתבגרות... מילמל לעצמו מתוך השאלון. "אוי אוי אוי. תנוד לי בקשה, באותו זמן נהנת גם להרוג חתולים?" "לא", השיב הבחור בנימונם, אבל רצית להרוג, נכוץ?" אמר המראיין בלי לחכות לתשובה. השיחה נמשכה ברוח זאת שעה ארוכה. "אבל", אמר לבסוף קצין הפסיכולוגיה, "אני בעצם אנינו מוסקר לספל במקרים כמו שלך. עליך לנסוע לירושלים ולבקר אצל הפרופסור — אנחנו כבר נעביר אליך את התיק שלך."

כעבור יומיים כבר חזר הבחור מירושלים. עד היום לא ידוע בריוק מה היה תוכן שיחתו עם הפרופסור. אבל לחברה יש כמה השערות מעניינות בנידון. נתן באום, צה"ל

שתי בקות אינלטיגנציה

קול ובת-קול

בכל התשובות לשאלות הבאות, נכללת ההברה "קול". אין קל מלהאזין לקולות הללו.

- (1) חבר הנהלת הסוכנות.
- (2) נהר בארצות-הברית.
- (3) דרגתו הצבאית של נשיא רפובליקה שכנה.
- (4) אמפיתיאטרון מפורסם.
- (5) מצוי בגן הירק.
- (6) אכר רומי.
- (7) מנהל משרד ממשלתי.
- (8) מגלה ארצות.
- (9) מושבה.
- (10) מקור הבישם.

שבת חיים, ירושלים

★ ★ ★

העולם הרב (9) העריכת ילי ילי (8) העריכת ילי ילי (7) העריכת ילי ילי (6) העריכת ילי ילי (5) העריכת ילי ילי (4) העריכת ילי ילי (3) העריכת ילי ילי (2) העריכת ילי ילי (1) העריכת ילי ילי